

လံာ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်

ဖိဒံဖိသၣ်တၢ်အိၣ်မူလၢလီၤမၤကွံာ်တဖၣ်

တၢ်မၤပယွဲ ဖိသၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, တၢ်လိၣ်ဘၣ်နီၣ်နီၣ်, လီၤကဝီၤ တၢ်ဒိသဒါကျိၤကျဲလၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ် ကလံၤထံးဖဲ တၢ်သဘၣ်သဘၣ်အဆၢကတီၢ်

ဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်မုၢ်ပုၤလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်လၢအပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အပူၤတၢ်တၢ်ခါဆူညါဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့ ကွဲး ခီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယာ်ဒီး စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ် သးလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအဃိ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးကဲ ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ သးဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ပယီၤသးလၢအိၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပးတၢ်ပြဲးကိၣ်ကးကရၢ (SAC) တၢ်ဟ့ၣ်ကလုာ်ဖိလၢ တဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးထီၣ်ဒါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဒိသး ကမၤလီၤကလဲ ခူဖိသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးထံးဂံၢ်ထံးဘါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် အတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ဃီၣ်သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်အသး လၢတၢ်စံာ်စါတဲစါအပူၤဖးယံာ်လံာ် ဒီး ကဲထီၣ်အသးအဖၢမုၢ်ဒီး န့ၣ်လီၤ.

ခီဖျါလၢ SAC တၢ်ဒုးထီၣ်ဒါလီၤလီၤဒီး တၢ်ဒုးထီၣ်ဒါလၢတၢ်ပာ်ပနီၣ် အဆၢတအိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ကဲထီၣ်လၢပုၤတၢ်တၢ်တဖၣ်အဖီၣ်ခိၣ် ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ် တုၤ ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤအဃိ ဖိဒံဖိသၣ်လၢကွံာ်ဆၢမဲာ် ဘၣ်ဝဲ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ် သးအဆၢကတီၢ်တဖၣ် ဘၣ်ကွံာ်ဆၢမဲာ်တၢ်မၤပယွဲဒီး တၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်လီၤမၤကွံာ်ဝဲဒၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးထီၣ်ဒါတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ ပုၤတၢ်လၢအဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဖိဒံ ဖိ သၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသံမၤဝီအမိၢ်အပၢ်ဒီး ပုၤလၢအဲၣ် ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, တၢ်မၤဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ ဟံာ်ဃီ တဖၣ်ဒီး တၢ်မၤလီၤစၢၤပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရိလၢ ဖိဒံဖိသၣ်ဒီးသ န့ၢ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ပယီၤသးဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ် လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ ဟံာ်ဃီဖိတဖၣ်ဒီး သဝီတဖၣ်အဖီခိၣ်တကး ဒီးဘၣ်အမဲာ်ညါ အဝဲသ့ၣ်မၤသံမၤဝီဖိဒံ ဖိသၣ်တဖၣ်, မၤဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်, မၤဟးဂီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့, ပုၤဂွံဝီတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤပျံးမၤဖုးဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်လီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တဖၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးအဝဲသ့ၣ်နီၣ်သး အတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤနီၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒိသဒါလီၤဆီတဖၣ်န့ၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် တၢ်ဘျါ သဲစးအဖီလၢအပူၤ တၢ်အုၣ်ကီၢ်ပာ်အိၣ်သန့ကွဲး ဖိဒံဖိသၣ်အိၣ်လၢလီၤကဝီၤပာ်ပနီၣ် ကညီကီၢ်စဲာ် ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ် အိၣ် မူဘၣ်လၢတၢ်မၤပျံးမၤဖုးအတၢ်အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျါ, တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးသးသ့ၣ်လၢကဝီၤရၢၢ်ဒီး တၢ်မၤပျံးမၤဖုးလီၤလီၤအဖီလၢန့ၣ် လီၤ.

လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤ ဃီထံသမံသမိးဝဲတၢ်ဂုၢ်ဘၣ်ဃး စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ဒီး SAC အတၢ်မၤပယွဲဖိဒံဖိသၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, တၢ်သ့ၣ်ဘျါသးဘျါဒီး တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ ကျဲးလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျါလၢ တၢ်တၢ်လီၤမုၢ်ပိၤလၢ ကွဲး, ကသံၣ်ဒီး ပုၤတၢ်တၢ်အိၣ်

လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါအလၢအပူၤန့ၣ် တၢ်ရၢလီၤအိၣ်လၢအဲကလံး ကျိၣ် ဒီးပ ယီၤကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါလၢကျိၣ်သၢမံာ် လၢာ်အံၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၣ် သးလၢ KHRG တၢ်ကစီၣ် ပုၤယဲၤ သန့ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ဆိးတၢ်လီၤတဖၣ်အယိ ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ၊ ကမၤလိဘၣ်တၢ်၊ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကဟု ကယၢ်ဒီး တၢ်ဂဲၤလိၣ်ခိၣ်လိၣ်ကွဲးလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ် အိၣ်တၢ်အိၣ်၊ ကသံၣ်ကသီဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲ ခိဖျိအဝဲသ့ၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူအ တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအိၣ်၊ တၢ်တြီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤဒီး ဘၣ်ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တလီၤလီၤအယိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ် န့ၣ်အယိ ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်အိၣ်သးလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဒိမိသၢ် တနီၤန့ၣ် ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢကွီၤ ဒ်သိးကဟးဆွဲးတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါလၢ၊ ကဟဲကဲထီၣ်သးဒီးတဖၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တနီၤန့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် ဒီး တၢ်ဆါလၢပုၤဒိသဒါအိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်သၢၣ်ဝံၤလီၤဒိလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤလၢ၊ အရူၤဒိၣ်တဖၣ်ထဲဒၣ်စ့ၤကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢတၢ်အိၣ်သးဒိအံၤတဖၣ်အယိ ဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်အိၣ်မူဒီး ပုၤတဝါအတၢ် အိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤတဖၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒၣ်ဒီး ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဝဲ တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး၊ သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်၊ တၢ်တလီၤ တၢ်လီၤမံလၢ၊ အဝဲသ့ၣ်အခါဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ် ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်မၤပယွဲလီၤလီၤဒိအမ့ၢ် တၢ်မၤသံမၤ ဝီ၊ တၢ်မၤအမၤနး၊ တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢသွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယွဲ၊ တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်၊ တၢ်ခးလီၤတၢ်ဒီးကဘီယူၤဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ကဲထီၣ်သးခိဖျိဟီၣ်လၢမုၢ်ပိၣ်ဖိးထီၣ်တဖၣ်လၢ၊ ပယီၤသးမၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢန့ၣ်ဆူၣ်ဖိသၢ်တဖၣ်လၢသးန့ၣ် တပုၤဒီးဘၣ်တ ဖၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ထုးန့ၣ်ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ်လၢသးဂ့ၢ်ဝီတပၤအါထီၣ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တခါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ SAC အတၢ်တြီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်ဆုၢ်လီၤပုၤဂီၢ်ဝီတၢ် လိၣ်ဘၣ်တၢ်တိ စၢၤမၤစၢၤ လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဒုသဝီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢတၢ်တြီတၢ်ဘၣ် ဒိအံၤအယိ ဖိဒိမိသၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အတၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့၊ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး တၢ်လၢအလိၣ်နီၣ်နီၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်မူအဂီၢ် ဒ်သိး တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်၊ ကသံၣ်ကသီတ ဖၣ်ဒီး ကွီတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ် တနီၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢ၊ ကရိတဖၣ်လၢ ဆဲးဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် န့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ် တၢ်တၢ်တဖၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒိအမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်တြီမၤတံၢ်တၢ်လၢ တၢ်သမံသမိးအတြဲၤဒီး တၢ်ခးလီၤတၢ် ဒီးကဘီယူၤ အတၢ်လီၤဘၣ် ယိၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဒ်သိးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်မၤအိၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဂၢၢ် ဆိးကျၢၤအဂီၢ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲထံၣ်ကီၢ်ဂၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤဝီညါ

ဖဲလၢမ့ၢ် တုၤ လၢယုၤ ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ် (၉၃) ခါ ဒီး မိၢ်ပၢ်၊ ဖိဒိမိသၢ်တဖၣ် ဒီး ပုၤတဝါပုၤမၤတၢ်ဖိအဂူၤ အဂၤတဖၣ်လၢ အပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ် သးပုၢ် (၅၄) ဂၤ (ပိာ်မုၢ် ၃၅ ဂၤဒီး ပိာ်ခွါ ၁၉ ဂၤ) ဒီးဖိဒိမိသၢ် (၃၉) ဂၤ (ပိာ်မုၢ် ၂၁ ဂၤ ဒီး ပိာ်ခွါ ၁၈ ဂၤ) ဒ်သိးကနီၢ်ပၢ် တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ကဲထီၣ်သးလၢ၊ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အ ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. KHRG ပျီပုၤပုၤမၤနီၢ်မၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢ KHRG အအိၣ် ဒ်သိးမၤတၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ် ဒီး မၤနီၢ်မၤမၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤတဖၣ်လၢ အမၤဘၣ်ဒိ ဖိဒိမိသၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အပုၤတဝါပုၤကသ့ဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ဖဲ လၢမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ် KHRG မၤ ကရူၢ်တၢ်တဲသကိးဒီးဖိသၢ်ဖဲ မုၢ်တြီဒီး ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ယိထံသမံသမိးတၢ်အပူၤ KHRG ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ်လၢအပူၤကွၢ် (၁၅၇) ခါလၢ ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးလီၤကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ၊ မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိဒိမိသၢ်ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ် တုၤ ၂၀၂၅ နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRGကွၢ်ကဒါက့ၤ ပျီပုၤ လံာ်ပာ်ဖျါ (၇၆) ဘ့ၣ် (လၢအပၣ်ဃုာ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ၊ တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်ဒီး ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါ) လၢလီၤကဝီၤဖိ ဆုၢ်ထီၣ်ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ် ဒီး ၂၀၂၅ နံၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်မၤပယွဲ ကဲထီၣ်သးတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပုၤတဝါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လီၤခံကတၢ် ဖဲ လၢစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် မၤအါထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ်ဒီး လီၤကဝီၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိ တဖၣ်ဒီး ပုၤဟ့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်လၢ အဟူးဂဲၤဖိးမၤတၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပုၤ လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး ကီၢ်ပုၤကညီပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကမံးတံာ် (CIDKP), ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ (KWO), ကညီကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤ (KECD) ဒီး ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျိၤ (KDHV) န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ မၤအါထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိၣ်သံကွၢ်တခါဒီး ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖိကရၢ (KNU) ခါၣ်စးတဂၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး အဂ့ၢ်ကျိၤဂံၢ်ထံးတက့ၢ်

စးထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်တၢ်သဘုၣ်ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ်န့ၣ် ဒုဖိသဝီဖိတဖၣ်လၢ အအိၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ် ဝဲ ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်အတၢ်မၤပယွဲလၢအနီၣ်အဆဲးယၢ်ဖိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ၁၉၆၀ နံၣ်ဆူၣ်မဲၣ်ညါတဖၣ်န့ၣ် ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ် မၤကဲထီၣ်လိၣ် ထီၣ်ဝဲ “တၢ်လွၢ်တၢ်” ဟီၣ်ခိၣ်အူအိၣ်ကီၢ်ပယီၤအတၢ်မၤကျိၤကျဲတခါလၢ၊ ကဒိၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ပၢ်ဆၢသးတဖၣ်အဂီၢ်အဘါ လၢတၢ်ဒီး န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်၊ ကျိၣ်စ့၊ တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးဒီး ပုၤကညီဂံၢ်ဘါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

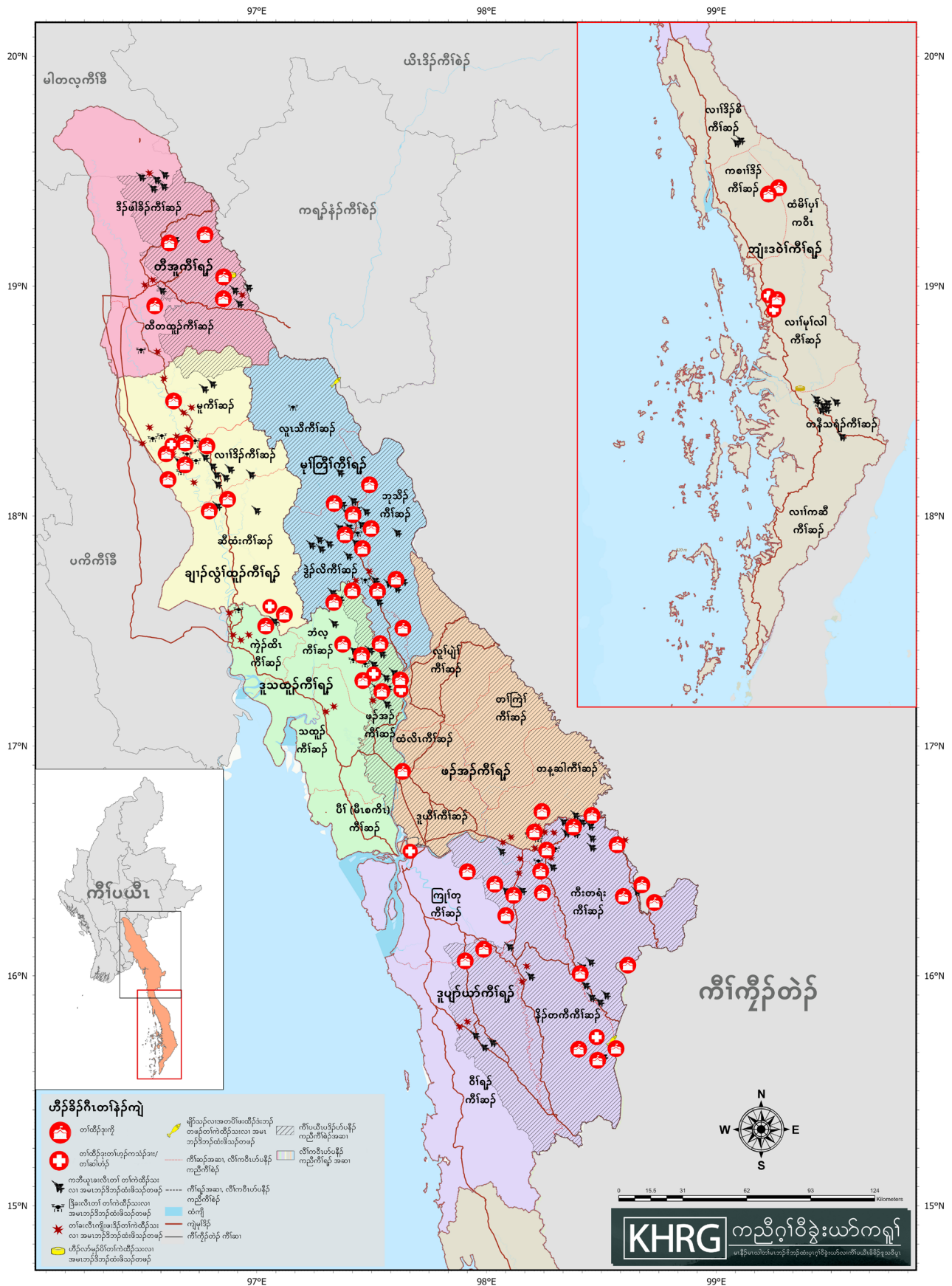
ဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ်န့ၣ် သးမိဖိရီၤ ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢၤစဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢ်လၢ၊ ဘီမုၢ်စုမုၢ်ကရၢလံာ်ဃးဃာ်ဘၣ်ဃးဖိသၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ် (CRC) ဒ်သိးကမၤလီၤစုၤ ထံၣ်ကီၢ်ဂၤအတၢ်ဆိၣ်သနဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သနံၣ်ကွၢ် အတလူၤမၤပိာ်ထွဲ ဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်ပာ်အသိးဘၣ်

ဒီးမၤပယုၣ်ဖိသုတ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် ကဲထီၣ်သးအါထီၣ်ရၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအဆၢကတီၢ် ဖိဒ်ဖိသုတ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဟဲဂ့ၤဒိၣ်ထီၣ်တစဲးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထံကီၢ် တဘျုးလၢအဆဲးလီၤ စုမုၢ်ကျၢၢ် ဘၣ်ဃးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျုးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃးဃာ် ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးတၢ်ဒိသဒါ ဖိဒ်ဖိသုတ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး ဖဲၤၤၤၤၤၤ နံၣ်န့ၣ် ပာ်ဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤဝဲ ဖိသုတ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်သဲစးတၢ်ဘျုးန့ၣ်လီၤ. သနံၣ်က့ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤတဖၣ်အံၤ တဘျုးတၢ်မၤအီၤတဘျီ ဃီဘၣ်ဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဖိဒ်ဖိသုတ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒုဖိသဝီဖိအိၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ် နီၤဖးအဒုၣ်အဆၢ, တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, ဒီး တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အဘျုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၢၣ်သနံၣ် က့ ဖိဒ်ဖိသုတ်တဖၣ် ဆဲးဒိသဒါအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး ပုၤအါဂၢၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ထီၣ်ကွဲးယၢ် ဒီးအဂၤတဖၣ် န့ၣ် ထီၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၤပာ်တၢ်မၤလိတဖၣ်ဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်တဲသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ သးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ပယီၤသး ဒုးမူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်က့ၤ ‘တဲာ်လွံၢ်တဲာ်’ သန့ၤခီဖျိ သူဝဲတၢ်ခး လီၤတၢ်ဒီးကဘီယူၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, တၢ်ခးလီၤနီၤစါကျိဖးဒိၣ်, ထံၣ်ဒီးခးသန့တဖၣ်ဒီး ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပိာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် သူ ဝဲဒၣ်တၢ်မၤဟးဂူၢ်ဟးဂီၤ, တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်, ဒီး တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ် တၢ်အိၣ်, ကသံၣ်ကသီတၢ်ပီးတၢ်လိတဖၣ်, ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤ စၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲးဒီး ကသံၣ်ဒီးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်ဒုးထီၣ်ဒါအီၤတလီၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဒ်ဖိသုတ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆဲးသူအဝဲသ့ၣ် ဒိပုၤဝဲပုၤယိးတၢ်ဖိ, ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်, ဘၣ်တၢ်သူအီၤဒိကတီၤဒိသဒါအသိးဒီး ဘၣ်တၢ်ထၢဆူၣ်ကဲသးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါစဲးပထု ဘၢၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် ပုၤလၢအကကွဲးဘျုးလၢအအိၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟိန်ခိန်ဂီ - တၢ်ပၢ်ဖျါဘၣ်ဃး သးဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါတၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိဒိဖိသၣ်အိၣ်လၢလီၤ ကဝီၤ ပၢ်ပနီၣ်ကညီကီၢ်စၢ်ပူၤ စးထီၣ်လၢ လါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ် တုၤ လါယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမိၢ်ပုၤ

ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၤထီၣ်ဒုးတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမၤထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤပူၤအဃိ တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လီၤကဝီၤသဝီဖိ လီၤဆိဒုၣ်တၢ်ဖိသုၣ်မုၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဒိဒိၣ်ကတၢ်အကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုး ပညိၣ်ထီၣ်ဒုး ဒီးထီၣ်ဒုးနီၤစီၤဒူသဝီသုၣ်တဖၣ်အဃိ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး ဘၣ်သံဖိသုၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဒိဒီးဘၣ်ဟးဂီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး ပုၤတၢ်တၢ်အိၣ်မုၢ်စိးပၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤ လၢအမုၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢဖိသုၣ်သ့တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအဂီၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢယန့ၣ်အါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ် ဒီး ၂၀၂၅ နံၣ်အဘၣ်စၢၤ, KHRG မၤနီၣ်မၤဃါန့ၣ် တၢ်မၤပယွဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မၤထီၣ်ဒါဖိသုၣ်လၢ UN တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢကီၢ်ကးကရၢပၣ်ပနီၣ်ဝဲ (၆) ကလုၢ်အံၤ ဒီး ပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်အါကတၢ်မုၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၤန့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးမၤကမၣ်ဝံၤ မၤကမၣ်က့ၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ် ဒီးပုၤဂ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်သဲစးတၢ်ဘျါတဖၣ်အံၤ အနီၣ်ဂံၢ်တယၢ် တုၤလၢတၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မုၢ် မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်မုၢ်ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်ဆၢၣ်အပတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ခဲလၢ်အဖီခိၣ် SAC ပယီၤသုးခးလီၤကျိၤဖးဒိၣ် ဒီး ကဘီယူၤဟဲကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပီၤလၢကွီၤသ့တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ကဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မၤလၢပုၤကွီၤဖိသုၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုးဒိအံၤသ့တဖၣ် ဘၣ်သံဒီး ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိသုၣ်, မၤဟးဂီၤကွီၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ပီးတၢ်လီၤသ့တဖၣ်, ပုၤဖိသုၣ်ဘၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်ကွီၤနီၣ်ဂံၢ် အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီၤလၢ SAC ပယီၤသုးထီၣ်ဒုးဝဲသ့တဖၣ်အံၤ အါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ် မ့ၢ်လီၤကဝီၤပုၤတၢ်တၢ်မ့တမ့ၢ် ပုၤကညီကလုၢ်တီခိၣ်ရီၢ်မဲကွီၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုး ဒီး တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့တဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်အါထီၣ် တၢ်ဃုၢ်မုၢ်ဟးဖျိး ဒီး တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်သ့တဖၣ်အဃိ ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်တြီၤမၤတံၢ်တၢ်လၢဖိသုၣ်သ့ တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး SAC ပယီၤသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးသ့တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မၤလၢ ဖိသုၣ်သ့ တဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဆူၣ်ချ့ဒီး ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသးသမူတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ နံၣ်အဘၣ်စၢၤ ကီၢ်ပယီၤမၤထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ဖိသုၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ ဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤလၢ ပုၤဒိသဒါဆိပၣ်အီၤန့ၣ်သ့တဖၣ်အါထီၣ် မ့ၢ်လၢ SAC ပယီၤသုးထီၣ်ဒုးသဝီ ဒီး ဆူၣ်ချ့ပီးလီၤသ့တဖၣ်, ပၣ်လီၤတၢ်သမံသမိးတြၢ, တြီတံၢ်ဃာ်တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဒီး အတၢ်ဆါဟံၣ် သ့တဖၣ် တၢ်ကူၤစါယါဘျါပုၤဒိၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. တဘျီဃီ တၢ်ထီၣ်ဒုးသ့တဖၣ်အံၤ မၤအါထီၣ်တၢ်အိၣ် တကူၤအီတလၢ, ဖိသုၣ်သ့တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၤလၢတဘၣ်တဘၢ ဒီး တၢ်ကဆဲးကဆိတအိၣ်ဘၣ် အလီၢ်, ဒိၣ်တံၢ်ကွၢ် တၢ်လဲၤဒီးကူၤစါယါဘျါသးဆူၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်အိၣ်အလီၢ်, ကသံၣ်ကသီ ဒီး ကသံၣ်ဒိ သဒါ, ဝံၤကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဆူၣ်ချ့တၢ်ဒိသဒါဟးသးသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

SAC ပယီၤသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးဒူသဝီကမျါၢ် ဒီး တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ဒိဖိသုၣ်နီၢ်သး တၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသုၣ်သ့တဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပယွဲ ဃုၣ်ဒီးပုၤလၢအဲၣ်ဝဲသ့တဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး သံ, ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤသ့တဖၣ်လီၤမၤကွၢ် ဃုၣ်ဒီးအဟံၣ်အဃိ တအိၣ်လၢဘၣ်ဒီး တဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ကဟုကယၢ်သ့တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ SAC ပယီၤသုးကထီၣ်ဒုးလီၤကဝီၤသဝီဖိသုၣ်တဖၣ်အိၣ်အဃိ ကဲထီၣ်တၢ်တြီၤမၤတံၢ်တၢ်လၢ ဖိသုၣ်သ့တဖၣ် ကဂဲၤလိၣ်ကွဲ, ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီး တထီၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤတၢ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤဒဲလၢအပူၤကွၢ်တချုးလၢသုးမိၤစီၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးဘၣ်အါသ့တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုးသ့တဖၣ် မၤအါထီၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်, တၢ်ဃုၢ်မုၢ်ဟးဖျိး ဒီး ဖိသုၣ်သ့တဖၣ် သူကသံၣ်မူဘျီးသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤဒိဖျိၣ်သ့တဖၣ်အံၤအဃိ ဖိသုၣ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ, ပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်, မံတဘၣ်လီၤဘၣ်စး, သူၣ်အုန့ၤသးအုန့ၤမ့တမ့ၢ် သူၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤသ့တဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မၤ န့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ဃီ ဖဲလံာ်တၢ်ပၣ်ဖျါတဘျီအံၤ အဆၢကတီၢ် SAC ပယီၤသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးဒူသဝီကမျါၢ် ဒီး တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့တဖၣ်အဃိ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိသုၣ်မိၢ်ပုၤကွီၤဂီၤအဂၤလၢကယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးသ့တဖၣ်အံၤအဃိ ဖိသုၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ပုၤဖၤစါဖိ, တူၢ်ဘၣ်သးခိၣ်မ့ၢ်လီၤ ဒီး သံကွၢ်ဝဲအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုးသ့တဖၣ် ပၣ်ဃုၣ်ကဘီယူၤဟဲကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပီၤ, တၢ်ခးလီၤကျိၤ ဖးဒိၣ်, တၢ်ခးသံ ဒီး ဒီးလီၤဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပီၤသ့တဖၣ် လၢဟံၣ်, လၢကွီၤ, လၢဒူသဝီ, ကျိးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျိးအိၣ် လီၤ ဒီးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါလီၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးတဖၣ် ဖိၣ်, ဒုးဃာ်, မၤဆါပယွဲ ဒီး မၤလီၤမၤန့ၣ်ဆူၣ်, ထၢဆူၣ်ဖိသုၣ်သး ဒီး မၤပယွဲသ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါထီၣ်ဒါဖိသုၣ် သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလံာ်တၢ်ပၣ်ဖျါအံၤအဆၢကတီၢ် သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤ ဃုၣ်ဒီး KNLA သုးသ့တဖၣ် ထၢစ့ၢ်ကီး ဖိသုၣ်သး သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလီၤကဝီၤပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢဖိသုၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢၣ်ဂံၢ် လၢၣ်ဘါဒီး တလီၤဘျီးလီၤတၢ်ဝဲဘၣ်အဆၢကတီၢ် SAC ပယီၤသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒီး တၢ်မၤစၢၤတလၢလိၣ်ဘၣ်အိၣ်အဃိ မိၢ်, ဖိသုၣ် ဒီး ပုၤဂံၢ်စါဘါစါအဂၤသ့တဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤ လၢကအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဆူၣ်ညါအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် SAC ပယီၤသုး

တဖၣ် မၤပျံၤမၤဖုး ပုၤဂ့ၢ်ဝိတၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢ တၢ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤကတုၤလၢပုၤဂံၢ်စၢၤတၢ်လၢအလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ ခိဒိၣ်ဒုသဝီသ့ၣ်တဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ခဲလၢာ်အပူၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဒိသဒါလီၤသး ကျိၤကျဲၤကလုာ်ကလုာ်လၢ တၢ်ဒိသဒါဖိသ့ၣ်လၢအပူၤတၢ်ပူၤတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ် တၢ်ကူၣ်စၢၤတၢ်ကူၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သးကွံာ်ကွံာ်ဒီး တၢ်ဆါဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆူၣ်တၢ်လီၤအဂီၢ်, န့ၣ်တၢ်ပူၤ, ဃုကျိၤဃုကျဲၤလၢကမၤစၢၤကိၣ်သရၣ် သရၣ်မုၢ်, ဆၢဖိသ့ၣ်လၢ အဘၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ဆၢ ဒ်သးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်စၢၤတၢ်ကူၣ်အဂီၢ်, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိသ့ၣ် ဒီး ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ပာ်ဖျိထံၣ်လိာ်သးလၢ တၢ်လီၤဘၣ်ဘၢတတီၤတီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆၢဒိၣ်တဖၣ် အကွၢ်အဂီၢ်

အဆၢဒိၣ် ၂. တၢ်မၤဘၣ်ဒိ တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ခွဲးယာ်

ခီဖျိလၢ သးဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ကဲထီၣ်သးဒီးအဃိ ဖိဒိဖိသ့ၣ်လၢ အအိၣ်လီၤကဝီၤပာ်ပနီၣ်ကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအကလုာ်ကလုာ်လၢ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC မ့ၢ် ပုၤဒုးထီဒါတၢ်ခိၣ်သ့ၣ် လၢအဒုးထီဒါတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ် တၢ်သ့ထီၣ်တဖၣ် ခီဖျိတၢ်ခးလီၤနီၤစိၤ ဒီး ခးလီၤလီၤလီၤတၢ်ဒီးကဘီယူၤ, ခးလီၤကျိးဖးဒိၣ်, ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်မဲာ်ဖဲဒိၣ် သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲတဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တၢ်သံတၢ်ပုၤ, တၢ်မၤဟးဂုၢ် ဟးဂီၢ်ကွီ, တၢ်မၤကီၢ်မၤခဲတၢ်သိၣ်လိမၤဒီး, ပုၤတၢ်တၢ်ဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဒီး တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤသမၤဝဲ ဖိသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်န့ၣ်လီၤ.

- စးထီၣ်လၢ လၢယနူၤအါရံ ၂၀၂၄ နံၣ် တုၤ လၢယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် SAC သးမုၢ်သံၣ်ဘိဒုးထီဒါ ကွီအစၢၤကတၢၢ် (၄၈) ဖျါၣ်, မၤသံကွီဖိ (၅) ဂၤဒီး ကွီသရၣ် (၁) ဂၤ ဒီး ကွီဖိဘၣ်ဒိ (၇) ဂၤန့ၣ်လီၤ. SAC သးဖိတဖၣ် ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွီတၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်ဒီး သ့ကွီအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ် ဒ်သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ပညိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရူး ၂၀၂၄ နံၣ် ဖဲ ဘ၁---သဝီ, ဃီဖိပျံၤကရူာ်, ဘံလုာ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမၤရူး ၂၃ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ် ဟါခီ ၁၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် SAC ကဘီယူၤ ဒုးသး ခံဘၣ် တုၤလီၤမ့ၢ်ပီၤ (၁၂) ဖျါၣ်ဆူ ဘ၁---သဝီ ဒီးသဝီဖိဘၣ်ဒိတဂၤ, ကွီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးဂုၢ် ဟးဂီၢ်လွံၤဖျါၣ်ဒီး သဝီဖိဟံၣ်ခံဖျါၣ်ဒီး သီခါဖျါၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးဂီၢ် ခံဖျါၣ်ဒီး ဟံၣ်ယၢ်ဖျါၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ဟံးခးလီၤတၢ်ဒီးကဘီ ယူၤအဃိ ကွီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီအံၤ အပူၤကွံာ်အိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် အတၢ်ပၤဆုၤ ရဲၣ်ကျဲၤအဖိလၢာ်ဘၣ်ဆၢၣ် ဖဲ ၂၀၂၂ နံၣ်န့ၣ် သ့ဝဲဒၣ် KECD လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

- ခီဖျိလၢ တၢ်ခးလီၤတၢ်ဒီးကဘီယူၤ, တၢ်ခးလီၤတၢ်ဒီးကျိးဖးဒိၣ်ဒီး တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကဲထီၣ်သးလၢကွီအဆၢ ကတီၢ်အဃိ ဖိဒိဖိသ့ၣ်အိၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ် ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုးထီဘိတပယုာ်ဃီန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢ ပုၤတၢ်ပူၤဘၣ်တၢ်ဒုးထီဒါတၢ်တဖၣ်အဃိ သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤစံးဆၢတၢ်ဖိ ၆၂ မျးကယာ် (၁၁၄ အကျါ ၇၁) ဂၤပာ်ဖျါထီၣ်ဆူ KHRG အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ခီဖျိလၢတၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲကဲထီၣ်သးလၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကံာ်တၢ်ကျဲအဃိ သဝီဖိတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်လၢ တၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဒိဖိသ့ၣ် အိၣ်လၢဒုသဝီတဖၣ် ဟးထီၣ်တီၤခါးသးကွီဝံၤအလီၢ်ခံ ခီဖျိလၢ တီၤထီကွီအိၣ်စုၤဒီး ဘၣ်လဲၤထီၣ်ကီၢ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်တနီၤဟးထီၣ်ကွံာ်လၢကွီန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤလိမၤဒီးလၢပုၤပူၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢ ဖိဒိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၢၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢဘၣ် တၢ်သ့အီၤလၢတၢ်သိၣ်လိအဂီၢ်န့ၣ် မၤတံာ်တၢ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ် တဖၣ် တအိၣ်ဒီးတီၤဒီးလၢအိၣ်ဒီးအဒူၣ်, ကွီတၢ်ပိးတၢ်လိဒီး တၢ်ကပီၤဂုၤဂုၤဘၣ်ဘၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆူးတၢ်ဆါကဲထီၣ်သးခီဖျိပစိၤတဖၣ် ဒုးအိၣ်အါထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖဲ လၢယူၤ ၂၀၂၄ နံၣ် ဖဲသဝီဖိတၢ်အတၢ်သ့ၣ် တၢ်ဖျးလီၤအိၣ်ဖဲ ဒုလိၣ် ကရူၢ်, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရူၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ ဖဲးပထုဘၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် SAC သုးဖိဒီး PDF သုးဖိတဖၣ် ခးလီၤသး လၢဆၣ်--- သဝီ, ဒုလိၣ် ကရူၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဖဲးပထုဘၣ် ၁၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ် SAC သုးပာ်ဖိၣ်လၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီးခိၣ်သုးရူၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၃၉) လီၤဆုၣ်သုးကျိၤ ဖဲ ဆဃ--- သဝီ, ဆၣ်--- သဝီ, ဒီး ဆဂ--- သဝီ အိၣ်ဖဲ ဒုလိၣ်ကရူၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢကီၢ်အဃိ သဝီဖိ အိၣ်လၢ သဝီသၢဖျၢၣ်အံၤ ဃုာ်အိၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤအဘျးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သီးဖိဒ် ဖိသ်တဖၣ် ဆဲးမၤလိတၢ်ကန့ၢ်အဂီၢ် မိၢ်ပာ်တဖၣ် ထံၣ်လိာ်သးဒီး ဆဃ--- သဝီ သုးပာ်ဒီး သဝီသးပာ်တဲ သကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဒီးလီၤကဝီၤ KNU ခိၣ်န့ၢ်အဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လီၤခံကတၢ် အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒဲသၢဖျၢၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလီၤ လၢဖိ ဒ်ဖိသ်ကမၤလိတၢ်အဂီၢ် ဒ်အဖျၢၣ်လၢ တၢ်ဂီၤပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

- ပုၤဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်တနီၤပာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ခိၣ်ဖျိကွဲတဖၣ်ဘၣ်လူၤထွဲ လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်ဒီး ကျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်အဃိ ကမၤလိတၢ်အဂီၢ် ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟးထီၣ်ကွဲဖဲ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ် ညီန့ၢ်ကဲထီၣ်သးခိၣ်ဖျိ တၢ်ဖျိတၢ်ယာ်အဃိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအါတက့ၢ်လၢ အအိၣ်က ညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤတဖၣ် မၤတၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလီၤ ဒီးစံာ်လီၤတဖၣ်ဒ်သီး ကလုာ်အိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိဃိ တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသ မူန့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်ကွဲ သဝီဖိအါဂၤ ဘၣ်ဃုာ်ထီၣ်လၢ အပာ်အဃိ, ဘၣ်ပာ်တၢ်အဝဲသ့ၣ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢလီၤခဲန့ၣ် လီၤ. ဖဲဃုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်အဆၢ ကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်စုၤကီၢ် မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိၣ်ဘၣ်အဃိ ကဲထီၣ်တၢ်လုာ် အိၣ် နီၣ်ခိၣ်သးသမူတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ခိၣ်ဖျိလၢ ကွဲတၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်ဒီး ကွဲသရၣ်, သရၣ်မုၢ်တဖၣ် အိၣ်တယၢဘၣ်အအိၣ် သဝီဖိဒီးဖိဒ်ဖိသ် တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံာ် ဘၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢ အိၣ်ဒီးအကံၢ်အစီ န့ၣ်လီၤ. SAC အတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါတဖၣ် မၤဟးဂူၢ်ဟး ဂီၤကွဲတၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်ဒီး သရၣ်, သရၣ်မုၢ်အါဂၤ ဘၣ်ပာ်တၢ်ကွဲၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိတဖၣ် ကးတံာ်တၢ်ဆုၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ပိးတၢ်လီ လၢ ကွဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“ကွဲဖိဒီး ကွဲသရၣ်တဖၣ် ဖိၣ်ထီၣ်ဒဲးဘိ. သန့ၣ်ကွဲ အဝဲသ့ၣ် [SAC] ဒုးထီၣ်ဒါပုၤ. [...] ယအဲၣ်ဒီးသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ် [SAC] လၢယ နီၣ်ကစၢ် ဘၣ်မနုၤအဃိ အဝဲသ့ၣ်ပညိၣ်ခးလီၤတၢ်လၢကွဲလီၤလီၤလဲၣ်, ဖဲပုၤကွၢ်မၤဆၢအဝဲသ့ၣ် တသ့နီၣ်မၤဘၣ်န့ၣ်. အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ပညိၣ်လၢခးလီၤကွဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.”

- နါလ---, ကွဲသရၣ်တဂၤလၢ ဖလူကရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျၢၣ်ယာ်ကီၢ်ရူၣ်.

- သဝီဖိတဖၣ် ပာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးလၢ ဖဲဖိဒ်ဖိသ်တဖၣ်ထီၣ်ပုၤဆိအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢကွဲ န့ၣ်လီၤ. ပုၤစံးဆၢ တၢ်ဖိ (၂၉) ဂၤ ပာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ဖိသ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပုၤတၢ်ပူၤတဖၣ် ထီၣ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် အဟုးအသးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ အသးစၢ် ဒီးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ခိၣ်ဖျိလၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးပူၤ သုးဖိၣ်စုကဝဲၤကရူၢ် လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ် ထာသုးအဃိ ဖိဒ်ဖိသ်အိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပုၤတၢ် ပူၤတဖၣ် ဆဲးမၤလိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိအါဂၤလၢ အအိၣ်ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးပူၤ ပာ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အရူၤဒိၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်အဖိ တဖၣ်အဂီၢ် ဒီး အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ကျိၤကျဲဒ်သီးတဖၣ် ဒ်သီးဖိဒ်ဖိသ်တဖၣ် ကမၤလိမၤဒီးကန့ၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိၤကျဲတဖၣ်အံၤမ့ၢ် ဝဲ တၢ်သုးကွဲလၢပုၤပူၤ, တူထီၣ်တၢ်ပူၤတဖၣ်ဒ်သီး ကဒိသဒါဖိဒ်ဖိသ်လၢ SAC အတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါ, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကွဲသရၣ်, သရၣ် မုၢ်အတၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူ, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ကွဲလၢကီၢ်ကွဲၣ်တဲာ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ် ၃. တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကဒီးန့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကဟုကယာ်

လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤ SAC မ့ၢ်ပုၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် ဖဲလံာ်ပာ်ဖျၢၣ်အဆၢကတီၢ်တ ကွီၢ်အပူၤဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်အံၤအဃိ တၢ်တဆူၣ်တချ့လၢ ဖိသ်တဖၣ်အကျါ အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်အံၤခိၣ်ဖျိ တၢ် ဒုးထီၣ်ဒါသဝီတဖၣ်, တၢ်တြီမၤတံာ်တံာ်တၢ်ဟးထီၣ်ကွဲၣ်လၢ ဒီး တၢ်ဒုးကူၤစါယါဘျါသးလၢ ကသံၣ်ဒါ အလုာ်အပူၤဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- SAC ဒုးထီဒါကသံၣ်ဒါးတဖၣ်အံၤ မၤဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ ကသံၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်တြီၢ်မၤတံၢ်တၢ် လၢကသံၣ်ဒါးဒီး ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် ကဟူၤဂဲၤဖဲမၤတၢ် ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိး ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကဟူက ယၢ်အဂီၢ် ကဲထီၣ်တၢ်နီၤတၢ်ဘျးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးထီဒါတဖၣ်အံၤ အသိး သဝီဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ကဃုကသံၣ်တၢ်ကွၢ် ထွဲကဟူကယၢ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ပျံၤလၢကဘီယူၤကဟဲးလီၤတၢ်အသိးတဘျီအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးထီဒါတဖၣ်အံၤအသိး ကသံၣ် ဒါးတဖၣ် ဘၣ်သုးလီၤသုးကျဲတလီၤလီၤ ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ သဝီဖိလၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးထီၣ်ဒိးသိး ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟူကယၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- စးထီၣ်လၢ လၢယန့ၣ်အါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ် တုၤလၢယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်, KHRG မၤနီၣ်မၤဃါ SAC အတၢ်ဒုးထီဒါ တၢ်ဆါဟံၣ် (၈) ဘျီ လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိး, တၢ်ဆါဟံၣ် (၆) ဖျါ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒီး အဂၤခံဖျါ ဟးဂ့ၢ်ဟး ဂီၤကွဲၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

“ခီဖျါလၢ ကဘီယူၤခးလီၤတၢ်အသိး ကဃုဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် ကီၤသပုၤကတၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် အဆၢကတီၢ် ပမ့ၢ်လိာ်ဘၣ် ကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူၣ်ချ့တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်လၢသဝီပူၤနီၣ်တကၤဘၣ်.”

- နီၢ်အဟ---, အိၣ်လၢ ဒဘ--- သဝီ, ထံသဘျုၣ်ထၣ်ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိာ်ကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်.

- SAC တၢ်ဒုးထီဒါသဝီတဖၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်အလီၢ်အသိး ကဲထီၣ်တၢ်တြီၢ်မၤတံၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကပၤဃာ်အတၢ်လုၢ် အိၣ်နီၣ်ခိးသမူအဂီၢ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒိးသးကလုၢ်အိၣ် အဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ်အ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမံၤညါ တၢ်ဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အသိး သဝီဖိတဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢ ညီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်အသိး တၢ်သ့ၣ်ဝံၤသ့ၣ်စ့ၤဘျး ကအိၣ်ထီၣ်မးလၢ ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ. ပုၤစံးဆၢတၢ်ဖိအိၣ်လၢ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူၤအကျါ ပာ်ဖျါ ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိာ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အိၣ်လီၤထုးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးကဲထီၣ်သး ခီဖျါ SAC အတၢ်ဒုးထီဒါ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိးသမူဒီး တၢ်မၤလိမၤဒီးအသိး ဖိသ့ၣ်ထီၣ်ပုၤဆိဒီး သွံၣ် ထံးမုၢ်ခွါတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဘၣ်ထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ် ဟဲအါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အဆၢကတီၢ် ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢမံၤဘၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတဘျီလီၤဘၣ်ဆး, ထံတကဆီ, ဒီး တၢ်မၤ ကဆုကဆီ တအိၣ်လၢပုၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တုၤဘၣ်တၢ်ညၣ် ကီၢ် ဒီး တိးကွၢ်တၢ်ဆါတလီၤလီၤ ခီဖျါ ပစၢ်ဖး ထီၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ် တၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ကံၢ်, ဖဲဘၣ်တၢ်ဃာ်ဒီး တၢ်တဆူၣ်တချ့ကဲထီၣ် သးလၢ တၢ်အိၣ်လၢဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ အါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC တၢ်သမံသမိးအတြဲၤ, တၢ်ပာ်ပနီၣ်တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤလၢမုၢ်နီၣ်, သုးဖိၣ်စုကဝဲၤ အတၢ်အိၣ်ထီၣ် အိၣ်လီၤလၢ ကျဲတဖၣ် န့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်တြီၢ်မၤတံၢ်တၢ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဂ့ၢ်ဝီအူကသံၣ် တၢ်ကူစါယါဘျါသးအဂီၢ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢ ပုၤကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟူကယၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျါလၢတၢ်တြီၢ်မၤတံၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီး တၢ်လဲၤကျဲယံၤလၢ ကလဲၤဒီးကူစါယါဘျါသးလၢ ဆူၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟူကယၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်အသိး ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ဖိသ့ၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ် သီတဖၣ် သံလၢကျဲန့ၣ် သဝီတဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC အတၢ်ဒုးထီဒါ ထီၣ်တပယူၢ်ဃီ, SAC အိၣ်လၢပုၤဟးထီၣ်က့ၤလီၤကျဲ, ဒီး SAC ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် တၢ်အိၣ်အဝီးအလီၢ်ဒီး ကသံၣ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤ ဖဲတၢ်သမံသမိးတြဲၤအသိး ကသံၣ်ဒါးအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ် ကလံၤထံး, လီၤဆိဒ်တၢ် ကသံၣ်ဒါးလၢဒုသဝီတ ဖၣ်အဂီၢ် ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ကတီၣ်ထီၣ်ကသံၣ် ကသီလၢ ကမၤစၢၤဖိဒဲးဖိသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်လိာ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.

“တၢ်ဆုၤကသံၣ်ကသီအကျါအကျဲတအိၣ်နီၣ်တဘီဘၣ်. အဝဲသ့ၣ် [SAC] တအဲၣ် ပုၤဆုၤကသံၣ်ကသီ ဖဲအံၤဘၣ်”

- အူကဃ---, အိၣ်လၢ ဃဒ--- သဝီ, စယဲၣ်ကွဲၣ်တီၤခါကရူၢ်, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရဲၣ်.

- SAC တၢ်ဒုးထီဒါအတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢကျဲတဖၣ်အသိး ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟး ဆဲးန့ၢ် ကသံၣ်ဒိသဒါလၢ ဖိဒဲးဖိသ့ၣ်အိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး သဝီတဖၣ်န့ၣ် စ့ၤလီၤဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကသံၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်အသိး ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ကတီၣ်ထီၣ်ကသံၣ်တၢ်ပီးတၢ် လီၤအလိာ်လၢ ကသံၣ် ဒါးဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ခီဖျါလၢ SAC အတၢ်ဒုးထီဒါ အတၢ်မၤဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤတဖၣ်အသိး ကသံၣ်ဒါးတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ကတီၣ်ထီၣ်ကသံၣ်ကသီ တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်လၢ ကသံၣ်ဒါးန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤစံးဆၢတၢ်ဖိ အိၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤလၢ SAC ကသံၣ်ဒါးအိၣ်အလီၢ်တဖၣ်န့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်လၢ မ့ၢ်ထီၣ်သတြီၢ်ဒီးပုၤလၢအဒီးန့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကဟူကယၢ်လၢ KDHW ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ကသံၣ်ဒါးန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ကဟူၣ်တၢ်အိၣ်

ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်ကဟုကယၢ် တၢ်လၢ်ဘျုး လၢ်စ့ၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဆီအိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကူစါယါဘျါသးလၢ SAC ကသံၣ်ဒၢးတဖၣ် န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်လၢ်ဘျုး လၢ်စ့ၤဒီး KDHW ဒီး ဒုသဝီပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤကသံၣ်ဒၢးတဖၣ်န့ၣ် တဖုဒုသဝီဖိတဖၣ် တၢ်လၢ်ဘျုးလၢ် စ့ၤ ဘၣ် မ့တမ့ၢ် ဃုဝဲအပူၤဘၣ်ဘၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လါမ့ၤ ၂၀၂၅ နံၣ် ဖဲကျဲတဘျီလၢ အအိၣ်ဘျီဒီး ဃဒ--- သဝီ, ဒုလိၣ်မုၢ်န့ၣ် လၢ်ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမ့ၤ ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် သဝီဖိ သးန့ၣ် အိၣ် ၁၃ နံၣ်တဂၤလၢ အမံၤမ့ၢ် စီၤကဆ--- န့ၣ် ဖဲအလဲတၢ်လၢ တဆံ သၢမံးလၢ်ဝုၢ် (၁၃ မိုင်မြို့)ဒီး အသကိးခံၤ အဆၢကတီၢ် ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ် ပီၢ် ပီၢ်ဖးထီၣ်ဖဲ ဃဃ--- သဝီ, ကျဲၤလိၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢ်ကရူၢ်အဃိ အဘၣ် ဒိဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. အဘၣ်ဒိလၢအခိၣ်အထွဲ, စုထွဲဒီး အသးနီၤပျီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ လီၢ်ကဝီသဝီဖိတဖၣ် ယိးထီၣ် စီၤကဆ--- လၢ စုၣ်ပူၤ ဖဲဃဒ--- သဝီဒီး လဲဆူကသံၣ်ဒၢး လၢအအိၣ် ဃဒ--- တၢ် လီၢ်, ဒုလိၣ် မုၢ်ထီၣ်ကရူၢ်, ဖဲလါမ့ၤ ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

(တၢ်ဂီၤ- KHRG)

- သဝီဖိတဖၣ် ဃုကျဲၤကျဲတဖၣ် ဒ်သိးဖိဒ်ဖိသ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါသးလၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး တၢ် တဆူၣ်တချ့ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲၤကျဲတဖၣ်အံၤ ပၢ်ဃုၣ်ဝဲဒၣ် ဖိသၣ်အမိၢ်အပၢ်, သဝီဖိအဂၤတဖၣ်, ဒီး လီၢ်ကဝီခိၣ်န့ၢ်တဖၣ် ရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤဒီး ဆၢပူၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖိသၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်လၢ တၢ်ဆါဟံၣ် မ့တမ့ၢ် မၤစၢၤကသံၣ်ကသီလၢ ဖိဒ်ဖိသ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ် ၄. ဖိသၣ်နီၤသးအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤ ဒီး သးဂ့ၢ်ပီညါပုၤတဝၢတၢ်ရူၤလိၢ်ဘၣ်ထွဲအဂီၢ် တၢ်လီၤဘၣ် ယိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်

ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရဲၤ ထီၣ်ဒုးဒီးမၤပယွဲတၢ်လၢ လီၢ်ကဝီဒုသဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ဘၣ်သံ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဖိသၣ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး အ သမူသကိးသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဟးဂီၤလီၤပျီဟံၣ်ဃီ ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖျိတၢ်ယၢ်, တၢ်အိၣ်တ ကူအီတလၢ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တၢ်ဃုၣ်မ့ၢ်ဟးဖျါလၢအယံၣ်ထၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိ မၤဘၣ်ဒိဖိသၣ်အတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤလၢနီၤသး ဒီး ပုၤတဝၢတၢ်ရူၤလိၢ်ဘၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- လီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖိသၣ်လၢအထံၣ်ဘၣ် တၢ်မၤပယွဲလၢသဝီပူၤ, ဟံၣ်ဃီဟးဂီၤလီၤမၤ ဒီး တၢ်သံတၢ်ပျီလီၢ် ကဝီပူၤတဖၣ် တူၢ်ဘၣ်တၢ်ပျါတၢ်ဖု ဒီး သးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ကဲထီၣ်သးခီဖျါ SAC ပယီၤသးတၢ်ထီၣ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢအထံၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုးမၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တူၢ်ဘၣ်ဝဲ က သါထီၣ်ကသါလီၤတမ့ၢ်, ကနိး ဒီး တဲတၢ် တဘၣ်လၢတတဲၤတတီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ယံၣ်ထၢထၢ ဒီး တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ်အဖၢမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိ ဒုးအိၣ် ထီၣ် နီၤသးဂ့ၢ်ပီတၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဒုးမုၢ်ဝဲလံၣ်ဘၣ်ဆၣ် အိၣ်ထီၣ်ဃးဒ်အသးလၢဖိသၣ် အသးပူၤ လၢအလါတဖၣ် အလါ ဒီး တုၤလၢ အနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၤသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤ မၤဘၣ်ဒိဖိသၣ်အကံၢ်စီ လၢကမၤလိတၢ်, ကမၤတၢ် ရူၤလိၢ်မုၢ်လိၢ်သးဒီးပုၤဂၤ ဒီး ကတူၢ်ဘၣ်ဝဲအဘၣ် ဘၢလၢတၢ်အိၣ်မူတနီၤဘၣ်တနီၤအပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“ဖဲယဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်တဂၤအခါ ပယီၤမုၢ်ခးလီၤကျိးဒိၣ် ဒီးကဘီယူၤမ့ၢ်ခးလီၤတၢ်န့ၣ် ယပျီတၢ် (...) ယဘၣ်ယိၣ်လၢယ ကသံ.” - ဖိသၣ်ပိၣ်ခွါ ၁၂ နံၣ်တဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် စီၤကဆ--- တဂၤအံၤ အိၣ်လၢ ဃဝ--- သဝီ, တမိၤဒီးကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ် ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်.

- ခီဖျါလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ် ဒီး တၢ်မၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိ ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ် တူၢ်ဘၣ်လၢ အဂီၢ်အ ဘါစၢ် ဒီး သးဆိးလၢ ကအိၣ်မူဒ်လၢအပူၤကွၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တနီၤတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ အိၣ်လၢပုၤတဝၢပူၤတမ့ၢ် အသးတဖုဘၣ် မ့ၢ်လၢပယီၤသးထီၣ်ဒုးအဒုသဝီ ဒီး သးစၢ်ဆၢကူၤလၢတၢ်ဖဲလိမၤ ဒိပူၤအဂီၢ်ကီၢ်ခဲဝဲအဃိန့ၣ်လီၤ.
- ဖိသၣ်အမိၢ်ပၢ်, အဘူးအတၢ် ဒီး ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တနီၤ သံ ဒီး ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖဲ တၢ်သဘၣ် သဘၣ် ဒီး တၢ်ထီၣ် ဒုးသ့ၣ်တဖၣ်ခါအဃိ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိသၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်အိၣ်မူ လၢကအိၣ်မုၢ်ဆိး ပၤဘၣ်ဝဲအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢ ပုၤကွၢ်ထွဲ ဒီး ဒိသဒၢအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

- တကီၢ်ခါတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိး ဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤပြီၤလီၤပြါဆူတၢ်လီၤအါပူၤ အါတီၤ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး, တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယာ်အါထီၣ် ဒီး ဘၣ်လဲၤအိၣ်လၢက့ၢ်ဟံၣ်ခွဲး ဖိးလိမးဒီးတၢ်လၢ တၢ်လီၤယံၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်တနီၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်သးဂဲၤ ဒီး တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဆိတလဲလၢအတဂ့ၤဘၣ်တကပၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်အုန့ၣ်သးအုန့ၣ် ဃုတၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့ၤ ဒီးအိၣ်ထဲတဂၤ တုၤဒၣ်လဲၣ်တဘၣ်သးကန့ၣ်ဃုာ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးအပုၤတဝါဘၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- ဖိသ့ၣ်လၢ KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်တၢ်ဒီးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးမ့ၢ်တၢ်မၤ ကဆုၣ်လီၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အါစုအါဘျီ ဖိသ့ၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ် ကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တအိၣ် လၢကသ့ၣ်ဖဲသးညီၤ ကဂဲၤလိာ်ကွဲးဘၣ်ဝဲဘၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်တၢ် မၤပယွဲတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အသိၣ်န့ၣ်လီၤ.

“စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်သဘျတအိၣ်ဘၣ် ဒီး တဂဲၤလိာ်ကွဲးဘၣ်ဝဲဘၣ်. အတၢ် သ့ၣ်ဖဲသးညီၤသ့ၣ် တဖၣ်လီၤမၤကွဲး. ဖိသ့ၣ်တနီၤ တသီၣ်တသဲ ဒီး တဟးထီၣ်လၢတၢ်ချၢလၢဘၣ်. ပုၤမ့ၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သးဒိၣ် ထီၣ်တၢ်. တၢ်အံၤတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢအသးပူၤန့ၣ် ဆါဒိၣ်မး. အဝဲသ့ၣ်အသး တဖၣ်လၢဘၣ်.”

– နီၢ်အလ---, ဖိသ့ၣ်မုၢ်လိာ်ဘိတဂၤအံၤအိၣ်ဖဲ ဒဂ--- သဝီ, ထံသဘျတၢ်ထံၣ်ကရူာ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်.

- လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆူ KHRG အိၣ်ဘၣ်ဃး ဖိသ့ၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ် ကလံၤထံးဟီၣ်က ဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ် သူတၢ်မူတၢ်ဘျီးလၢအစၢ် ဃုာ်ဒီး တၢ်မူတၢ်ဘျီးလၢအဆူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် ယါဘၣ် (ကသံၣ်ကသ့ၣ်), သံး, ညါသူး ဒီး သဘျတၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်တၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ (၂၃) ဂၤ ပာ်ဖျါထီၣ် ဘၣ်ဃး ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် သူတၢ်မူတၢ်ဘျီးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်လၢ သုးစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အပူၤ ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် ဃုကျါဃုကျဲလၢ ကသ့ၣ်ဖဲသးညီၤဘၣ် ဒီး သ့ၣ်ခသးမုၢ်ဘၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ် ဒီး တၢ်မံဘၣ်ဂဲၤဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျတအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အံၤဖဲ လၢယူၤလံ ၂၀၂၄ နံၣ် ဖဲတၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး လီၢ်တတီၤလၢအမ့ၢ် ဃုာ်--- တၢ်လီၢ်, ခုပူၤ ကရူာ်, ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ SAC ပယီၤ သုး ဒီး KNLA သုးသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤဖဲ ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤ အသိၣ် SAC ပယီၤသုးကဘိယူၤဟဲကွဲးလီၤမ့ၢ်ပီၢ် ဒီး သုးတဖၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ ဒုသဝီလၢကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အသိၣ် သဝီဖိအါဂၤ လၢအအိၣ်ဖဲ သန--- ဒီး သဝ--- သဝီ, မဲာ်ကျိကရူာ် ဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုဝဲ ဆူ ဃုာ်--- တၢ်ဃုာ်အိၣ်ကဒုလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျတအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖိ သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး ‘ထီၣ်စံဒိ’ ဖဲတၢ်ဃုာ်အိၣ်ကဒုလီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ‘ထီၣ် စံဒိ’ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးအံၤ မ့ၢ်ကရူာ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲး ဒီးဘၣ်ဃုာ်တလၢကွဲးလိာ်သး လၢ ပနီၣ်ကျါပူၤလၢအတၢ်လီၤသးလၢတၢ်ပျီပူၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

အဆၢဒိၣ် ၅. တၢ်မၤအမၤသီဖိသ့ၣ်တဖၣ်

ဖိသ့ၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီးဝဲ တၢ်မၤပယွဲအကွၢ်ဂီၤကလုာ်က လုာ် လၢအကဲ ထီၣ်သးသမူ, သူးသ့ၣ်လၢကဝီၤ ဒီး ခါဆူညါ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအမၤနး သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်သး ဟဲအိၣ် ထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ဒီဖျိ စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဒီး ပုၤမၤကမၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပူၤဖျးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အသိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲအိၣ်ထဲထဲအံၤဘၣ်ဆၣ် ဖိသ့ၣ် ဒီး အပုၤတဝါသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မၤပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါ အဝဲ သ့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်တူၢ်နီၣ်ခိၣ်ကဲလၢ တၢ်သးစွဲကတုၤ အပူၤ ဒီး ဃုတၢ်ဒီသဒါလီၤကွၢ်နီၣ်ကစၢ်သးကျိကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅.၁. တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တၢ်မၤသံမာဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်

ဒီဖျိလၢတၢ်မၤပယွဲမၤအမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အသိၣ် ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၄ နံၣ် ဒီး လၢယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၣ် ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် သံအစုၤကတၢ် (၃၀) ဂၤ ဒီး ဘၣ်ဒိအစုၤကတၢ် (၁၀၃) ဂၤန့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤမၤ ကမၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအါက

တၢ်ဒီး ပုၤမၤကမၤတၢ်တၢ်နီၤတၢ်တသ့ၣ်ညါဘၣ် မ့တမ့ၢ် လီၤကဝီၤသုးဖီၣ်စုကဝဲၤအဂၤတဖၣ် မၤပယုဲတၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးတဆံးတက့ၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအၢမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ပယီၤသုး တၢ်မၤအၢမၤသီ လၢအမၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ် ယိၣ်, ပၢ်လီၤကဝီၤသဝီဖိအိၣ်တၢ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်သုးတၢ်ထီၣ်ဒုးပနီၣ်လီၤ ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤလီၤ လၢဖိသုတ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. KHRG မၤနီၣ်မၤဃါန့ၢ်တၢ်မၤအၢမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်သးလၢကညီကီၢ်စဲၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ကိးဘၣ် ဒီးအပူၤ ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဖိသုတ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤတၢ်လၢတနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

- SAC ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ခးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီး ကဘီယူၤဟဲကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပိၤလၢသဝီပူၤဖဲ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ် ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်တလီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် SAC ပယီၤသုးတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဘၣ်ဒ်ဖိသုတ်အ အါကတၢ် ဒီး ကဘီယူၤဟဲကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပိၤဘၣ်သံဖိသုတ်အအါ ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်သးလၢ ဒု သဝီ ဒီး ပုၤတဝါဟီၣ်ကဝီၤပူၤ, လၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤ, ကို, တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်လီၤ ဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၢ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲ ဖိသုတ်လၢအအိၣ်ဖဲ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤပူၤကိးတီးဒီး ဘၣ်အိၣ်လၢ SAC ပယီၤသုး တၢ်ထီၣ်ဒုးမၤသံမၤဝီ အဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤကဲထီၣ်သးအိၣ်အသိး ကျိဖးဒိၣ်က့ဘၣ်ဒ် ဖိသုတ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဂ့ၢ် ကီၢ်ထီၣ်ရီၤပိၤထွဲထီၣ်ခံ အိၣ်ကလုာ်ကလုာ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ဒ်တၢ်ကွၢ်နီၣ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၤ, တၢ်ကွဲးကါတၢ်ပူၤလီၤအလီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆါတီၢ်, နီၣ်သးတၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံး ဒီး တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ထီၣ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ်တၢ်တနီၤဖးကမျါဒီးသုးအဆၢဘၣ်, ကဘီယူၤဟဲကွၢ်လီၤမ့ၢ်ပိၤလၢ သဝီပူၤ တဖၣ် ကဲထီၣ်သး လၢမုၢ်န့ၢ် ဒီးလၢမုၢ်ဆါ တဟ့ၣ်ပလီၤသဝီဖိတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုးကမျါ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဖဲသုတ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤ ဖဲးမၤတၢ် လၢတနံၤဘၣ်တနံၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤတဝါတၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျါအမူးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒုးက မျါဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်သးတအိၣ်ဘူးနီၣ် တမံၤဘၣ်အခါ ဘၣ်ဒ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်သံဖိသုတ်အိၣ်အါဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံတၢ်ပုၤ ဒီး တၢ် ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံး အဂၤတဖၣ် ကဲထီၣ်အသးဖဲ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဘူးဒီးသဝီဖိအိၣ်တၢ်လီၤအဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖျါလၢ SAC ပယီၤသုး သ့ၣ်တဖၣ် သးတမုၢ်ဒီး မၤကတၢ်ထီၣ်ဒါလၢကမျါတခီန့ၣ်လီၤ.

“ဖဲယထံၣ် ဖိသုတ်, အမိ ဒီး အပါသ့ၣ်တဖၣ်အူအိၣ်သံအစိၣ်ခါ ယကွၢ်နီၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်တဘၣ်လၢဘၣ်. ယသးဘၣ်ဒ်ဒိၣ်မး. တုၤမ့ၢ်ယဟဲက့ၤတဘျီ ယထံၣ်ကမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢယမဲၣ်ချဲပူၤထီဘီ.”
- သဝီဖိ စဲအဆ--- အိၣ်ဖဲ ဂဃ---သဝီ, ကိုပါကရူၢ်, ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၢ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်.

- ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် သူစူးကါဒီးဒ်ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၤ လၢကမျါတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး ဒီး တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤ ဒ်အမ့ၢ်သုးတၢ်ထီၣ်ဒုး ဒီး သုးတၢ်ကူၣ်တရံးအကျဲတခါအသိးန့ၣ်လီၤ. သုးဖီၣ်စုကဝဲၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီး ကညီဒ်ကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကမျါတၢ်ဒိသဒါသုး (PDF) သုးသ့ၣ်တဖၣ် သူစူးကါ ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီ တၢ်ခးလီၤကျိချဲ မျိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တပိၤဖးထီၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်အယိ ဒုးအါထီၣ်ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၤဒီးကျိချဲမျိၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပိၤဖးထီၣ်ဒီး ဘၣ် အိၣ်တီၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤ ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢအိၣ်လီၤဘၢသ့ၣ်ဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢကမျါတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၤ ဒီး တၢ်လီၤလၢ အလီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ ဖိသုတ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အါအလီၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသုတ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်အါ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သကါ ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၤ ဒီး ကျိ ချဲမျိၣ်သ့ၣ်လီၤလံၤလၢတပိၤဖးထီၣ်ဒီးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တီၢ်အလီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဂဲၤလီၤကွဲ မ့တမ့ၢ် ဟူးဂဲၤမၤတနံၤဘၣ်တနံၤမုၢ်ဆုၣ်မုၢ် ဂီၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ကမၤဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလီၤကွဲပီးလီၤအယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါပၢ် လီၤ တၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်ပနီၣ် ဒီး မ့ၢ်ပိၤတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤတအိၣ်ဘၣ်အယိ ဒုးအါ ထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC ပယီၤသုးခးသံဖိသုတ် တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးသံဒ်အံၤ ကဲထီၣ်သးဒီးဖိသုတ် အါတက့ၢ် လီၤဆီဒ် တၢ် ပိၤခွါဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကဲထီၣ်သးတဘျီဃီဒီး တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆါပယုဲ အသကိး ဒီး အဘူးအတံၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးအါထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖး ဒီး တၢ်ပူၤဖျဲးထီၣ်လၢ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃုာ်လီၤအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅.၂. တၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်, တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ် ဒီး တၢ်မၤအၢမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်

စးထီၣ်လၢ လၢယနူၤအါရဲၤ ၂၀၂၄ နံၣ် ၇၇ လၢယူၤ ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် KHRG မၤနီၣ်မၤဃါန့ၢ် ပယီၤသုးတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်ဒီး ဒုးဃာ်ဖိသုတ် တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ် (၈) ခါ ဒီး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ဖိသုတ်အိၣ် (၂) ခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤတခါလၢအမ့ၢ် KNLA သုးဖိၣ်ဒုးဃာ် ဒီး မၤ အၢမၤသီဖိသုတ်န့ၣ်လီၤ.

- ပယီၤသုးဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်ဖိသုတ်တဖၣ်ခီဖျိ တနၢ်န့ၢ်အိၣ်ဖိသုတ်လိၣ်ဘိထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်, အါဒ်တၢ်တက့ၢ် ပၢ်ဒုၣ် ပၢ်ကမၤဝဲလၢ ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤလီၤကဝီၤပုၤပၢ်ဆါတၢ်သုးဖီၣ်စုကဝဲၤကရၢ မ့တမ့ၢ် ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်သး ဝံၤအလီၤခံန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ဖိသုတ်တဖၣ်

- အံၤ လဲၤတုၤလၢတၢ်ဒုးဃာ်ပူၤတၢ်ပုၤ ပယီၤသုးတဖၣ် မၤဆါပယုဲ ဒီး မၤအၢမၤသီဝဲဖိသုၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဒိတနီၤ ဖိသုၣ်တဖၣ် တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်အံၤဝဲအလီၤခံ လီၤမၤကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသုၣ်သ့ၣ် တဖၣ်လီၤမၤဝဲအလီၤ ခံ အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီး ပုၤတၢ်ဝဲသုၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်တၢ်ကၢၤတကျၢၤ, ဘျီတၢ်တၢ် ဟံဝဲတလီၤတၢ်လီၤမံအပူၤ ဒီးအဖိအိၣ်ဖဲ လဲၣ် တသ့ၣ်ညါထွဲဝဲလၢဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤ အဃိ လီၤကဝီၤသဝီဖိသုၣ်တဖၣ်ပျံၤတၢ် ဒီး မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖိၣ်ဃးအဖိသုၣ်တဖၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဒီး တပျဲအဖိသုၣ်တဖၣ်ဟးတၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ဖိသုၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့တိၣ်နီၣ်ဒီးပယီၤသုးတၢ်ပုၤ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဖျါလီၤဆီဘၣ်အံၤန့ၣ် တၢ်ဖိၣ်အဝဲသ့ၣ်. ဝံၤ မၤဖိသုၣ် တဖၣ် ချဲးလီၤ ခိၣ်လုၢ်ခိၣ်လၢတၢ်ကီၤကျါ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ဖိသုၣ်လၢပယီၤဖိၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် သးန့ၣ်အိၣ်ဖဲ ၁၆ နံၣ် ဒီး ၂၀ နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.”

— စီမၤဒ—, လီၤကဝီၤသဝီဖိသုၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဂၤ— ဝုၢ်, တီအူကီၢ်ရဲၣ်.

၅.၃. သွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယုဲဖိသုၣ်

- ပုၤတုၤဘၣ်သွံၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤပယုဲတပျီၤ ဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိသုၣ်တဖၣ် ဒ်သးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ် အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်တ တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပျံၤလၢပုၤမၤကမၢ်တၢ်ကမၤအၢအဝဲသ့ၣ် ဒီး သုးဖိလၢအမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ် အသုးခိၣ်အိၣ် ဃူဒိသဒါအဝဲသ့ၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ဃး SAC ပယီၤသုးဖိသုၣ်တဖၣ် ဖိၣ်ဆူၣ် ဖိသုၣ်မုၢ်ဖိအိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

၅.၄. တၢ်ဖိၣ်ဖိသုၣ်မၤဆူၣ်ကဲသုး

- SAC ပယီၤသုးတၢ်ထၢသုးသဲစးတၢ်ဘျုးပၢ်လီၤဝဲ တၢ်ထၢသုးပုၤနီၢ်တၢ်ကၢၤအသးန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ် (၁၈) နံၣ်ဆူၣ် အဖိခိၣ်ဘၣ်ဆၣ် ပုၤ အုၣ်သးတဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ SAC ပယီၤသုးထၢသုး ဖိသုၣ် (၁၅) နံၣ် တုၤ (၁၇) နံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ဆုၢ်ဆူၣ်တၢ်မိၢ်ညါန့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးတၢ်ထၢသုးအံၤ ညီၣ်နီၢ်ထၢဝဲဖဲလၢအမၤဆါပယုဲ ဒီးဖိၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ပုၤလၢကျဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢသုးဝဲအံၤ ဒုး အိၣ်ထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢတၢ်လီၤအါအါ ကီၢ်ဂီၢ်အပူၤအဃိ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိး, တၢ်မၤတၢ်တၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးမုၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC ပယီၤသုးတၢ်ထၢသုးဝဲအံၤ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ကဲထီၣ်သးလၢဝုၢ်ပူၤ တၢ်လီၤလၢအအိၣ်လၢ SAC ပယီၤ သုးတၢ်ပၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ပူၤ မ့တမ့ၢ် သုးအါဖုပၤကတြၢ်ဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးတဖၣ် ဖိၣ်န့ၣ် ဆူၣ်ဖိသုၣ်တဖၣ်ဝံၤ တနီၤဆုၢ်ဆူၣ်တၢ် ထၢသုးဝဲလီၤတဖၣ် ဒီးဒုးဃာ်ဝဲတုၤအပူၤနီၢ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးပုၤထီၣ်ဒီး ဆုၢ်ဆူၣ်သုးတၢ်မၤလီၤအလီၤန့ၣ်လီၤ.

“အဝဲသ့ၣ် (SAC ပယီၤသုး) ဖိၣ်ပုၤလၢအဆိကမိၣ်ဝဲလၢအဂီၢ်အဘၢၣ်ဆူၣ် လၢကန့ၣ်လီၤလၢသုးအဂီၢ်. အသးန့ၣ် သးလၢ ကအိၣ် ထဲလဲၣ်အရူတဒိၣ်ဘၣ်. ဒီးမၤဆူၣ်ပုၤကဲအသုး မ့ၢ်လၢအခဲအံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ် သုးဖိအဃိ.”

— စီမၤဒ—, ပုၤတၢ်ဝဲလၢအအိၣ်ဖဲ ဂၤ— သဝီ, ဂၤ— ကရူာ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၤထွဲၣ်ကီၢ်ရဲၣ်.

- လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ KNU ဖိလိစံၣ်တဖၣ် တြီတၢ်ဃာ်တၢ်ထၢဖိသုၣ် လၢအသးန့ၣ်တပျဲကဲ သုးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် လီၤကဝီၤ KNLA သုးဒီး သုးဖိၣ်စုကဝဲပုၤပၢ်ဆၢတၢ် ကရၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ထၢဖိသုၣ်လၢအသးန့ၣ်တ ပျဲဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤကဲသုးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိလၢကီၢ်ရဲၣ်တဘျုးဘျုးအပူၤပၢ်ဖျါထီၣ်စုၢ်ကီးဝဲလၢ ပျီပူၤ KNLA တနီၤ သူစူးကါဝဲတဟုးတၢ် တၢ်ထၢသုးန့ၣ်လီၤ. တၢ် လီၤတနီၤ ဖိသုၣ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ် (၁၆) နံၣ်တနီၤ အမံၤအိၣ်ပၢ်လၢကဘၣ်ကဲသုး န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတနီၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖိသုၣ်လၢအကဲ KNLA သုးတဖၣ် ညီၣ်နီၢ်အနီၢ်ကစၢ်သးအိၣ်ကဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ အဂၤတဖၣ်ပၢ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲလၢ ဖိသုၣ်လၢတၢ်ထၢအီၤတဖၣ် တၢ်ပၢ်ဆိအီၤလၢပၤတြးတၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် မၤစၢၤမူဒါ, မ့တမ့ၢ် ဆုၢ်ဆူၣ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ပၢ်အီၤလၢ သုးတၢ်မၤလီၤဒီး တထၢန့ၣ်လီၤအမံၤစရိလၢသုးပူၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၅.၅. ကျိကျဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်ခိၣ်ဆၢတၢ်မၤဆါပယုဲတဖၣ်

- ဖဲသုးထီၣ်ဒုးဒုသဝီဖိအဆၢကတီၢ် တၢ်ဒိသဒါလီၤသးအကျိအကျဲတခါလၢသဝီဖိသုၣ်တဖၣ်သူၣ်အီၤအအါက တၢ်အကျိတခါမ့ၢ် ဝဲ တၢ်ခူၣ်တၢ်ပူၤ ဒီး တဘျီလၢလၢဖဲလၢ ကဘီယူၤ မ့တမ့ၢ် ကျိဖးဒိၣ်မ့ၢ်သီၣ်န့ၣ် ဟံၣ်ဖိဃီ ဖိသုၣ်တဖၣ်အံၤ လဲၤဃုၢ်ဃီတဘျီဃီ

ဆူတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢကဘီၣ်ယုၤမ့ၢ်ယုၤဝုၤဝီၤလၢသဝီၣ်ဖိခိၣ်အခါ ကျိၤကျဲၤအဂၢၤလၢသဝီၣ်ဖိသုတ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တမၤကဝီၤမ့ၢ် အူဘၣ်, တနီၣ်သိၣ်ထီၣ်စဲး ဒီး စဲးဖိကဟၣ်ပီး လီၤအဂၢၤဘၣ် မ့တမ့ၢ် အဝဲသုတ်လဲၤဃုၢ်အိၣ်ခူသုတ်ဆူ ပုၤကျါ, ကျိၤတၢ်သုတ်အိၣ်ဖျး အိၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တြိပူၤ တုၤလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လီၤမၤကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤသးစၢ်တနီၣ်ပဒုၣ်ဟးဆွဲး SAC ပယီၤသုးတၢ်ထၢသုးတၢ်ဆိၣ်သနံးသုတ်တဖၣ်ခိၣ်ဖျါ တၢ်လဲၤဃုၢ်အိၣ်ဆူတၢ် လီၤအဂၢၤ မ့တမ့ၢ် ခိၣ် ကီၢ်ဆၢဒီးလဲၤဆူထံဂၤကီၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ. ကျိၤကျဲၤအဂၢၤတခီ ပၣ်ဃုၣ်လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ် တၢ်တြိဃာ်တၢ်ထၢသုးအံၤတဆဲးတက့ၢ် ဒီးဟံၣ် ဖိဃီဖိတနီၣ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်ဟ့ၣ်စုလၢတၢ်ဒိသဒါအဖိကီၢ် ဒ်သိး တၢ်သုတထၢအိၣ်သုးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ် ၆. ဖိသုတ်အဂီၢ် ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်လီၤဖျၢၣ်လီၤဟံၣ်တဖၣ်

- ဖိသုတ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟံၣ်ကဝီၤပူၤ လီၤဆိၣ်ဒုတ်တၢ်ဟံၣ်ကဝီၤလၢ SAC ပယီၤသုးထီၣ်ဒုးတၢ် ဒီး စုကဝဲတၢ်သဘံၣ် သဘုၣ်ကဲထီၣ်သးလီၤသုတ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်ဝဲ ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတၢ်လီၤ ဖျၢၣ်လီၤဟံၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသုးတဖၣ် တြိတၢ်ဃာ်တၢ်ဝံစိၣ်တိဆူတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ် တဖၣ်အဃိ မ့ၢ်တၢ်လၢအကးတံၢ်ကွၢ် ကျိၤကျဲၤလၢလီၤကဝီၤဒူ သဝီၣ်ဖိသုတ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကသံၣ်ကသီ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုးလီၤသုတ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အဃိ မိၢ်ဖိဆဲးအိၣ်န့ၣ် ဒီး ဖိသုတ်သုတ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သုတ်တဖၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၣ်ဖဲ လါမုၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်ဖဲ တၢ်လီၤလၢအ ဘူးဒီး ဟမ--- တၢ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုအလီၤ, ကီးလၢၢ်ကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရူၢ်ဟံၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွၢ်ဖဲ လါယုၤ ၂၀၂၂ နံၣ်န့ၣ် SAC ပယီၤသုး ဒွဲၣ်အူကွၢ်သဝီၣ်ဖိအဟံၣ်တဖၣ်ဖဲ ဟန--- သဝီ ပူၤ ဒီး လီၤကဝီၤသဝီၣ်ဖိဟံၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ် ဘၣ်ဃုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးကွၢ်ဝဲဒုၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်နီၤလီၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် လၢဖဲ သုတ်ပုၤဃုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးသုတ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် ဖဲတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီး ဟမ--- - သဝီတၢ်လီၤတတီးန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

- လီၤကဝီၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိ(CBOs) တဖၣ်လၢ ဟ့ၣ်လီၤအသးမၤတၢ်လၢ ဖိသုတ်တၢ်လိၣ်ဘၣ် တဖၣ်အဂီၢ် လၢဂံၢ် လၢဂံၢ်ဒီးတလီၤဘုးလီၤတီၢ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်သနံၣ်က့ ဖဲ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်, တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်တလၢတပျဲ ဒီး လဲၤအသးတဘၣ်လီၤဘၣ်စး ချူးဆၢချူးကတီၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢ SAC ပယီၤသုးတဖၣ်အဃိ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ် ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ် မၤစၢၤပတုၣ်ကွၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

“အဝဲသုတ် (ပုၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်) မ့ၢ် မၤစၢၤပုၤသနံၣ်က့ ပဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢအဝဲသုတ်ထီၣ်တိတသ့ဘၣ်. အဝဲသုတ်ဟဲဟ့ၣ်နီၤလီၤ ပုၤတၢ်မၤစၢၤ ကတူၢ်ထဲ (၅) သီဂီၢ်လီၤအဃိ မ့ၢ်နီၤမ့ၢ်သီအဂၢၤတဖၣ် ပကဘၣ်အိၣ်မူအိၣ်ဒ်လဲၣ်.”
- နါလ---, သရၣ်မုၢ်လၢ သဟ--- တၢ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုလီၤတဂၤဖဲ ဖလူကရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရူၢ်.

- ဆူၣ်ချူ ဒီး လီၤကဝီၤတဝၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်ဝဲ SAC ပယီၤသုးတၢ်မၤပယွဲတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် သုတ်တဖၣ် ဃုၣ်ဒီး တၢ်လီၤလၢအမ့ၢ်တၢ်သမံသမိးလီၤတဖၣ်အဃိ ကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဒီးတၢ်တၢ်တၢ်လၢ အဝဲသုတ်တဖၣ် ကဟူးဂဲၤဖဲမၤတၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ကမၤပုၤကွၢ်တၢ်လီၤဖျၢၣ်လီၤဟံၣ်သုတ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် လိၣ်ဘၣ်ထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢအဂၢၢ်ကျၢၤ, တၢ်ထံၣ်လိၣ်ပံၣ်ဖျိၣ်မၤ သကီးတၢ်ဒီး လီၤကဝီၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိ (CBOs/CSOs) ဃုၣ်ဒီး လီၤကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီဖိလံစံၣ် ဒီး ဟူးဂဲၤဖဲမၤ တၢ်လၢပုၤတဝၢတၢ်ဃုၣ်လီၤဘျါလီၤ မၤဆိဖိသုတ်တၢ်အိၣ်မုၢ် ဆိးပၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်သုတ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ် ၇. ဖိသုတ်သုတ်တဖၣ်အကလုာ်ဒီးအတၢ်ထံၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်

- ဖိသုတ်သုတ်တဖၣ်ခဲလၢဂံၢ်ပံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒုၣ်လၢ အဝဲသုတ်အိၣ်ဒီးအတၢ်မံမိၢ် ဒီးအတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်ဖိသုတ်တဖၣ် လၢခါဆူမဲၣ်ညါအဂီၢ် ဒ် အမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဲထီၣ်ဝဲကသံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ သုတ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ကွၢ်သရၣ်, သရၣ်မုၢ်သုတ် တဖၣ်လၢအသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုတ်ပံၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ ဘၣ်ဃးဒီးအတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤလၢအအဲၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်

သုလအကံအစီဂုဒိဉ်ဝဲန့ဉ်လီ.

“ယအဲဒ်ဒီးန့ၣ်တၢ်သဘျၢန့ၣ်လီၤ. ယအဲဒ်ဒီးအိၣ်မူတၢ်တၢ်သဘျၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယအဲဒ်ဒီးလဲၤဆူကိၣ်လၢ တၢ်သဘျၢအပူၤ ဒီး လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယအဲဒ်ဒီးဂဲၤလိာ်ကွဲးဒီးယသကိးသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သဘျၢ အပူၤလီၤ.”

- နို်ခရ---, ပိ်မု်ပိ်သု်လၢအသးနံ်အိၣ် ၁၃ နံ်ဒီးဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုလၢ အဖ---သဝီ, ဖရူလိၣ်ကရူၢ်, ဒိၣ်ဖါခိၣ်ကိၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူကိၢ်ရ့ၣ်.

တၢ်ကတိၤကျၢၢ်တံၢ် ဒီးတၢ်တၢ်နီၣ်တဲသကိး

- ၂၀၂၄ နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့၊ SAC ဆဲးသူဝဲတၢ်စုဆူခိတကးသ့တဖၣ် ဒီးဆဲးမၤဟးဂုၤဟး ဂီၤဝဲတၢ်လၢဒုသဝီသ့တဖၣ် အပူၤလၢလီၤကဝီၤပၤပနီၣ်ကညီကီၤစဲၣ်ဒီတဘျီညါအပူၤအသိး ဒုးစၢ်လီၤဝဲ ဖိဒိဖိသ့ၣ် လၢအအိၣ်လၢတၢ်သဘံၣ်သဘျီအပူၤသ့တဖၣ် အတၢ်တူၢ်န့ၣ်ခိၣ်ကျါၤ ဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ်ဝဲအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဘၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ပၤဖျါအဝဲအံၤပၤဖျါဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ထီၣ်ဒုးမၤဆါပယုဲသ့တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်သ့တဖၣ်လၢဖိဒိဖိသ့ၣ် တစါဘၣ်တစါဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်တၢ်ဝဲ လၢကမၤန့ၢ် အဂီၢ်ခိၣ်ထံးခွဲးယၢ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ပၤဖျါအံၤ သမံသမိးစ့ၢ်ကီးဝဲတၢ်ဒီဘၣ်သ့တဖၣ်လၢ အဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒီဖျါတကီၤခါတၢ်သဘံၣ်သဘျီ ဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲသ့တဖၣ်အတၢ်မၤပယုဲဝဲ ဖိဒိဖိသ့ၣ်သ့တဖၣ် အခွဲးအယၢ် လၢကဒီးန့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်, သးဒီးပုၤတဝါ အတၢ်ရဲလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢအဂ့ၤ, ဒီးခိၣ်အသိးတၢ်မၤဆါပယုဲဖိဒိဖိသ့ၣ်လၢအဂ့ၤအဂၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မုၢ်ခွါအမူအဒါသ့တဖၣ်န့ၣ် ဒုးလီၤဆီဝဲဖိဒိဖိသ့ၣ်သ့တဖၣ် အတၢ်လဲၤဒီဖျါဘၣ်ဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ပုၤဆိ ဒီးတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဟုးသးလၢသးန့ၣ်တပုၤဘၣ်ဟဲအါထီၣ်ဝဲလၢ ပိာ်မုၢ်ဖိသ့တဖၣ်အကျါဒီးတၢ်အံၤ မၤဘၣ်ဒီဝဲအဝဲသ့တဖၣ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, အဝဲသ့ဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်ကွံာ် ဒီးဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်အိၣ် ဖျဲၣ်ဖိလၢတအိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်လၢပုၤပုၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ် အါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးသ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်စုဆူခိၣ်တကး အတၢ်ဘၣ်ယိာ်လီၤပျံၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါဖိသ့တဖၣ် တခါဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်အါထီၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်ဆူၣ်တၢ် ဒီးတၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်သုးသ့တဖၣ်အတၢ်လီၤပျံၤဘၣ်ယိာ် ဒီဖျါညီန့ၢ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်လၢအဝဲသ့န့ၣ်အတၢ်ဘျးစဲအိၣ်ဝဲဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲပၤဆါတၢ်သ့တဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- ပယီၤသုးအံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်ပၤပနီၣ်လၢ အဝဲသ့မုၢ်ဝဲပုၤတဖုလၢအမၤကမၢ်ဝဲ တၢ်မၤပယုဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ဃုမံၤလၢာ် လၢအအိၣ်လၢဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢတၢ်မၤတက့ၢ်အဖိလၢာ် ဒီးတၢ်မၤပယုဲလၢအဝဲသ့မၤဝဲအိၣ် ၂၁၉ ခါန့ၣ်လီၤ. သုးဖိၣ်စုကဝဲအဖုလၢအဂၤသ့တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ပၤဃုာ်လၢပုၤမၤပယုဲတၢ်သ့တဖၣ်အကျါ ဒီးတၢ်မၤပယုဲ သ့တဖၣ်အကျါသၢခါန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ KNLA အသုး ဒီးအဂၤသၢခါန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ PDF န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်သ့တဖၣ်အံၤ ပၤဖျါထီၣ်တမ့ၢ်ထဲပုၤတကၤစုာ်စုာ်အတၢ်အုၣ်သးသ့တဖၣ်ဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခါ ပၤဖျါထီၣ်ဝဲ SAC သုးအတၢ်မၤဆါမၤပယုဲဖိဒိဖိသ့ၣ်သ့တဖၣ်အက့ၢ်အဂီၢ် လၢအလီၤကၢ်လိာ်အသးတဖၣ် လၢအတုၤထီၣ်ဝဲတၢ်မၤပယုဲအါအါသီသီလၢအအိၣ်လၢဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢအတၢ်မၤတက့ၢ်အဖိလၢာ်သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်သ့တဖၣ်အံၤပၤဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီး SAC အတၢ်လဲၤကပၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤအမူအဒါလၢ အအိၣ်လၢ CRC ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်လံာ်ဃံးဃံးလၢအဂ့ၤအဂၤသ့တဖၣ်အဖိလၢာ်ဒီးအတၢ်မၤကမၢ် ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် တၢ်မၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝဲတၢ်လိာ်ဘၣ်သဲစးတၢ်ဘျီဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် လၢအါဘျီန့ၣ်တုၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်မၤ ကမၢ်ကီၢ်မုၢ် ဒီးကီၢ်မုၢ်ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ်

ဆုဘီမုာ်စာ်စိုဏ်ကရ၊ ပုဟ်ဟ်ကျိဏ်စုတၢ်မၤစၢ်သ့ၣ်တဖဏ်, အာ်စံဏ်ယုဏ်ကရၢဖိသ့ၣ်တဖဏ် ဒီးဟီဏ်ခိဏ်ဒိဘုဏ်အပုၤတေဝါ

- မလီတီလာတၢ်မသးကိးတၢ်ဒီးကီုပယီၤခဲလၢန့ၣ် ပာ်ဝဲတၢ်ဒိသဒါဖိသ့ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်မဲာ်ညါ ဒီးဒ်န့ၣ်အသိးဟးဆူးဟ့ၣ်ဝဲစိကမီဖိးသဲစးတမံ၊ ဂ့ၤတမံ၊ဂ့ၤဆူ ပယီၤသုးမိမိရိ၊ မ့တမ့ၢ် အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိအကျဲဒီးအသဲစးတၢ်ဘျၢအတၢ်သူၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- မၤကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဆါစုကဝဲၤပီးလီ ဒီးကဘိယျၢသိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူပယီၤသုးမိမိရိအအိၣ် တုၤလီၤတီၤလီၤတက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိးဟ့ၣ်သကိးတၢ်ဆိဉ်သနဲးလၢ အဝဲသ့ၣ်အဖီခိၣ်ဒ်သိးအဂံၢ်အဘါလၢကထီၣ်ဒုး မၤဆါပယွဲထံဖိကီုဖိကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကစၢ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

- ထီၣ်ဒါသကိးတၢ်ဃုထၢလၢတမ့ၢ်ဒိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်ဘၣ် လၢကဘၣ်တၢ်မၤအီၤ ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤ ခီၣ်ဖျါထီၣ်လၢ တၢ်ဃုထၢအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဒိၣ်သိးကမၤယံၣ်ထီၣ်ပဲ ယၤလၢသုးမိၣ်ရီၤအတၢ်ပၤလၢတဘၣ်သဲစး တၢ်ဘျၢဘၣ် ဒီးတမ့ၢ်တၢ်ဃုထၢ လၢအပၣ်ဖျါထီၣ် ထံဖိကိၢ်ဖိကမ့ၢ်သ့တဖၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤဘၣ် န့ၣ်တက့ၢ်. တကတီၢ်ဃီ မၤကၢ်ကျၢၤထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဒိၣ် မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤလၢအမ့ၢ်အတီၤ လၢကိၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ခီၣ်ဖျါပုၤဂီၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ဂီၢ်လၢကိၢ်ပယီၤပူၤဟဲန့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်အဃိ, ပၤဃၢဒီး ဟ့ၣ်အါထီၣ်ကျိၣ် စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကိၢ်ပယီၤအဂီၢ်လၢအဆိအချ့တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး, မၤလီၤတၢ်လၢ ကမ့ၢ် လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် အတၢ်ဒိဘၣ် ဒီးဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုသ့တဖၣ်, လီၤဆီဒုတၢ်ဖိဒ်ဖိသုတ် သ့တဖၣ်န့ၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါလၢအလိၣ်ဝဲနီၢ်နီၢ်, ပုၤဂီၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲအဂ့ၢ်အဂၤလၢ အရ့ဒိၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဂၢ်ကျၢၤဆူ လီၤကဝီၤဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိသ့တဖၣ် လၢအဟ့ၣ် ဝဲပုၤဂီၢ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ သ့တဖၣ် လၢအပၣ်ဃုၢ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ် န့ၣ်ဘါ ဒီးတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၤသ့တဖၣ်လၢ ဖိသုတ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အတၢ်ဒိဘၣ်သ့ တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤခဲလၢ် ဒီးမၤထံကိၢ်တၢ်ရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ် ခီၣ်ဖျါတၢ်လၢကဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ် ဖိၣ်လၢဖိသုတ်သ့တဖၣ် အဂီၢ်တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး မၤလီၤတၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့တဖၣ်အံၤတၢ်တဟ့ၣ် အီၤခီၣ်ပယီၤသုးမိၣ်ရီၤဘၣ် ဒီးဒိသဒါဖိသုတ် သ့တဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်တူၢ်အိၣ်ကလီၤ ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲန့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤသကိးတၢ်ဒီးလီၤကဝီၤဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိသ့တဖၣ် ဒီးတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ဖိသုတ်အခွဲးအယၢ် အါအသီသီသ့တဖၣ် လၢအပၣ်ဃုၢ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးခးလီၤတၢ်မၤလိၣ်ကွီၤ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးသ့တဖၣ်, တၢ်ထၢ ဆူၣ်သုး ဒီးတၢ်တြီတၢ်ဃၢတၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤသ့တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ပၢ်ကဲဒီးလူၤပိၣ်မၤထွဲသဲစးတၢ်ဘျၢ လၢအမ့ၢ်တၢ်တဘၣ်ဆုၢ်ကူၤန့ၣ်ပုၤဘၣ် ခီၣ်ဖျါပုၤဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုအိၣ်ဝဲ အါအဂီၢ်ဂီၢ်ဒီးပယီၤ သုးမိၣ်ရီၤအတၢ်ထၢဆူၣ်သုးအဃိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး မၤလီၤတၢ်တၢ်ဒိသဒါလၢ ဖိဒ်ဖိသုတ် ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအဘၣ်ဃုၢ်ပူၤဖျး အသး လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်သ့တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ ဒီးပုၤဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုဖိသုတ်သ့တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးအဝဲသ့ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ် ကူၣ်သ့, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်, ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်လံာ်အုၣ်သးဒ်သိးအဝဲသ့ သုတကဲထီၣ်ပုၤလၢအထံအ ကိၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဂ့ၢ် ဒီးတၢ်သုတကွၢ်ကပၢ်အဝဲသ့တဂ့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဆုၢ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ကွီၤမုၢ်အကွီၤဘျိၣ်လၢအဆိအချ့ခီၣ်သဲစးတၢ်ဘျၢအ ဆၢဒိၣ် ၁၃ (က), ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနဲးဒ်သိးဘီမုၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဘျိၣ်ဒိၣ်ကဆုၢ် ထီၣ်ကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတၢ် အိၣ်သးခီၣ်သဲစးတၢ်ဘျၢအဆၢဒိၣ် ၁၃ (ခ), ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် ဃီထံသ့ၣ်ညါသ့တဖၣ်, တၢ်ထၢဖိၣ်ပၢ်ဖိၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤသ့ၣ် တဖၣ်, တၢ်ဒိသဒါ, ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤပၣ်ဃုၢ်ပၣ်ဂီၢ် လၢအခီပညီအိၣ်တက့ၢ်.

ဆူကရူၢ်ကရၢလၢ အဟ့ၣ်ပုၤဂီၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်, ပၣ်ဃုၢ်ဒီးထံဂုၤကီၢ်ကၤကရၢသဘျၢသ့တဖၣ်

- ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူတၢ်ကရၢကရိလၢအဟ့ၣ်ခီၣ်ကိၢ်ဆၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢအ ရ့ဒိၣ်သ့တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့အတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်, တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ, ဒီးသးဂုၤဂီၢ်ရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ်အတၢ် တိစၢၤမၤစၢၤသ့တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်မၤ စၢၤသ့တဖၣ်အံၤကလဲၤတုၤဆူလီၤကဝီၤလၢကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤကိးလိၣ်ဒီးအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဖဲဂုၤဂီၢ်အူဆၢကတီၢ်သ့တဖၣ်အခါ ဒ်အမ့ၢ် က့ၤဘျီထီၣ် က့ၤတၢ်မၤလိၣ်ကွီၤ သ့တဖၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်ဖဲလိမၤဒီးအပီးအလီၤလၢအရ့ဒိၣ်သ့တဖၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ဖိဒ်ဖိသုတ်သ့တဖၣ် လၢကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒ်သိး အဝဲသ့ကဆဲးမၤလိဘၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဘျါရဲနီၢ်ခိၣ် ဒီးသးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ဂုၤကီၤလၢသးစၢၤဒိၣ်ထီၣ်သီသ့တဖၣ်အဂီၢ် လၢအဆိအချ့တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိးကျဲးစး ဒိသဒါအဝဲသ့လၢတၢ်သုတၢ်မူတၢ်ဘျး ဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအါအါ လၢတၢ်ကသုၣ်ထီၣ်န့ၣ် လီၤကဝီၤကရူၢ်က ရၢလၢအဟ့ၣ်ပုၤဂီၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့တဖၣ်အကံၢ် အစီ ဒ်သိးအဝဲသ့မၤတၢ်အကျိၣ်အကျဲ ကဘၣ်လိၣ်ဖိမံ ခိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဖဲလၢအမၤစၢၤဝဲဖိသုတ် လၢအဘၣ်လဲၤခီၣ်ဖျါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိအခွဲးအယၢ် ဒီးတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပျံၤထီၣ်ရီၤသ့တဖၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဆူကရူၢ်ကရၢလၢအအိၣ်ဖဲကိၢ်ကွီၢ်တဲၣ်အပူၤသ့တဖၣ်, လီၤဆီဒုတၢ်ကိၢ်ဆၢအကွီၤ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ် ဒီးသ့တဖၣ် ခီၣ်ဖျါပၣ်နီၣ်လၢ ဖိဒ်ဖိသုတ်လၢအဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုလၢကိၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤသ့တဖၣ်န့ၣ် ဒီးသန့ၤ ထီၣ်အသးလၢကွီၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးသ့တဖၣ်အံၤတက့ၢ်.

ဆူကရုလအဂဲလိာတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပုၣ်ဃုာ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုၣ်တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အတၢ်မၤအကျိး
အကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးထံကီၢ်ပတီၢ် ပီၢ်ရီသ့ၣ်တဖၣ်

- မလ္လာထီဉ်တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အကျါအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ခီဖျါဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤကဝီၤကရၢမၤသကိးတၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကထာ ဖျိဉ်ပာ်ဖျိဉ် ဒီးပာ်ကီၤဃာ်တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ထွဲတၢ်မၤဘၣ်ဒ်ဒီးမၤပယုဖိဒ်ဖိသ့ၣ်အခွဲးအယာ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤ ထံးအပူၤတက့ၢ်.
- န့ၣ်လီၤမၤတၢ်သမံသမိးသဘူလၢ KNU အဂီၢ် ဒီးမၤဆူၣ်ထီဉ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစီ ဒ်သိးကလူၤပိာ်ထွဲဝဲ IHL ဒီးတၢ်ဒီသဒါဖိသ့ၣ် အတၢ်မၤအကျါအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. တကတီၢ်ဃီ, ဃီထံသ့ၣ်ညါဒီးဟံးထီဉ်သးဖီဉ် စုကဝဲလၢကီၢ်ပယီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲ လၢာ်အဂ့ၢ်ဝီ ခီဖျါတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤကမၣ်ဝဲ တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ် ဒ်သိးတၢ်ပူၤဖျးလၢတၢ်ကမၣ်သုတအိဉ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- မလ္လာထီဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဒ်ဘၣ်တၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါသ့ၣ်တဖၣ်အတက့ၢ် ဒ်သိးကဒုးပာ်ဃုာ်ကွီၢ်မ့ၢ်လၢအဘၣ်တၢ် မၤကမၣ်အီၤလၢကီၢ် ပယီၤမ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤထံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဃုမၤန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ် ခီဖျါတၢ်သုထံဂ့ၢ်ကီၢ် ဂၤတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်အတၢ်န့ၢ်ပၤ အကျါအကျဲ ဒီးသဲစးကျါကျဲလၢအဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်. လၢတၢ်မၤတၢ်အံၤအဂီၢ်, ပာ်ပနီဉ်ဒီးဒုးပာ်ဃုာ်ကလုာ်ဒုဉ် အပုၤတဝၢ လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်.
- မလ္လာတၢ်လၢတၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါ ဒီးတၢ်ဟံးထီဉ်ဂ့ၢ်ဝီသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်လိာ်ဝဲအသးဒီးဖိသ့ၣ်အတၢ်အိဉ်သး ဒီးတကတီၢ်ဃီ ဒီသဒါ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အသူးသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးအတၢ်ပာ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်တက့ၢ်.
- မၤသကိးတၢ်ဒီးလီၤကဝီၤဂံၢ်ခိဉ်ထံးတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဒုးအိဉ်ထီဉ်ကျါကျဲလၢ တၢ်မၤစၢၤကွၢ်ပုၤ တူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဝံၤ ဘျါရဲတၢ်ကူဉ်ဘၣ်ကူဉ်သ့, တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့, သးပီညါပုၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်လုာ်အိဉ်နီၢ်ခိဉ်သးသမူအတၢ်ဂ့ၢ်ကီ လၢ ဖိသ့ၣ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဆူကညီဒီကလုာ်စာဖိုက်ကရ၊ (KNU) ဒီးဒီကလုာ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးအပဒိန် (NUG) ခိန်နၢ်သ့ဟ်တဖၣ်

- လူ့ပိုင်ထွဲဒီးမေ့ဆူပ်ထီၣ်ကျဲသန့လၢအအိၣ်ဃာ်တၢ်လံသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကမၤပတုၣ်ကွံာ်တၢ်ထၢဖိသၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိးမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်မၤတၢ်ဖျါဖျါဖျါ ဒီးတၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီအကျါအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်ကထုးထီၣ်ကွံာ်ဖိသၣ်သး, တၢ်ပျဲက့ၤအီၤ ဒီးမၤစၢၤက့ၤအီၤလၢ ကက့ၤန့ၣ်လီၤအိၣ်ကဒါက့ၤလၢ ပုၤတတၢ်ပူၤတက့ၢ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကျါကျဲလၢအဘၣ်ဘၢ လၢလီၤကဝီၤကရူၢ်ကရၢ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒီးပာ်ဆူၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂီၢ်န့ၢ်ဘါ, ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သ့အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢဖိဒ်ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်မဲာ်ညါတက့ၢ်.
- ပာ်ဖိသၣ်လၢထံရှၢကီၢ်သဲး, သုးဂ့ၢ်ဝီ, ဒီးတၢ်သးစဲလၢအဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်အဖိခိၣ်တက့ၢ်.
- မၤလီၤတၢ်လၢသုးဖီၣ်စုကဝဲဘၣ်ထွဲခဲလၢာ်န့ၣ် ဟးဆွဲးသ့ဝဲတၢ်မၤလီၤကွီ, ဆူၣ်ချ့အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်, တၢ်ဘူၣ်တၢ် ဘါအလီၤ, ဒီးကမျါအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ် လၢဒုးယၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဂီၢ်က့ၢ်.
- ဒီသဒါဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ဖိသၣ်အခွဲးအယာ်လၢကဂဲၤလိာ်ကွဲ, အိၣ်ဘုံးအိၣ်သါ, မၤန့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ပုၤတတၢ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအဘၣ်အဘၢတက့ၢ်. ဒ်န့ၣ်အသိး မၤလီၤတၢ်လၢခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးအီၤ လၢတၢ်မဲာ်ညါဖဲတၢ်ကွဲးကျဲသန့, တၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် အခါန့ၣ်တက့ၢ်.